İŞKUR

2014

KÜTAHYA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KÜTAHYA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2014)

Raporu Hazırlayanlar:

Ayşe AKAN	**İş ve Meslek Danışmanı**
Nur Banu PİŞKİN	**İş ve Meslek Danışmanı**
Serdar ÇİLENMEZ	**İş ve Meslek Danışmanı**

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve sınırlı istihdam oluşturma sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Kütahya İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Şerif YILMAZ

Kütahya Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2014 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize, emeği geçen tüm İş ve Meslek Danışmanlarına ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

F. Eren TÜRKMEN

Kütahya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ vi
KISALTMALAR vii
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 2
BİRİNCİ BÖLÜM 3
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 3
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 3
İKİNCİ BÖLÜM 12
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 12
AMAÇ VE YÖNTEM 12
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 13
MEVCUT İSTİHDAM 19
AÇIK İŞLER 23
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 40
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 48
SONUÇ 52
KAYNAKÇA 60
EKLER 61
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 61
Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 66
Ek 4- Ek Tablolar 74

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 3
Tablo 2: Mesleklere ve Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları (İlk Yirmi), Kütahya, 2013 4
Tablo 3: Mesleklere ve Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları (İlk 20) Kütahya,2014 5
Tablo 4: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları, 2013-2014 (İlk 20) 6
Tablo 5: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları, 2013-2014 (İlk 20) 7
Tablo 6: Açılan Kurs Türleri Türkiye Kütahya Karşılaştırması, 2014 8
Tablo 7: Cinsiyete göre Kursiyer Sayısı, Türkiye Kütahya karşılaştırması, 2014 9
Tablo 8: Kütahya'da Meslek ve Cinsiyete Göre İşsizlik Sigortasına Başvuranlar (ilk 20) 9
Tablo 9: Mesleklere Göre İşsizlik Sigortası Hak Edenler (İlk 20), Kütahya, 2013 10
Tablo 10: Mesleklere Göre İşsizlik Sigortası Hak Edenler (İlk 20), Kütahya, 2014 10
Tablo 11: Sektörlere Göre İşyeri Dağılımı 13
Tablo 12: İşyeri Özellikleri 14
Tablo 13: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları 15
Tablo 14: Sektörel Bazda Kısmi Zamanlı Çalışma Yapan İşyeri Sayıları ve Oranları 16
Tablo 15: Sektörel Olarak Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı ve Oranları 17
Tablo 16: Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 18
Tablo 17: Sektöre Göre Çalışan Sayısı Oranları 19
Tablo 18: Sektörlere Göre Çalışan Sayısı 20
Tablo 19: Çalışanların Cinsiyete Göre Sektörel Dağılım Oranları 21
Tablo 20: Çalışanların Meslek Gruplarına Göre ve Cinsiyete Göre Dağılımı 22
Tablo 21: En Çok Çalışılan Meslekler 22
Tablo 22: Sektörlere Göre Açık İş Oranı 23
Tablo 23: Cinsiyete Göre Açık İş Oranı 24
Tablo 24: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 24
Tablo 25: Sektörlere ve İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı 25
Tablo 26: Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılımı 25
Tablo 27: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 26
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı 27
Tablo 29: Açık İşlerin Meslek Grubuna ve Cinsiyete Göre Dağılımı 27
Tablo 30: Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 28
Tablo 31: Mesleklerin Becerilere Göre Dağılımı 29
Tablo 32: Mesleklere Göre Arama Kanalının Dağılımı 31
Tablo 33: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı 33
Tablo 34: Açık İşlerin Eğitim Durumunun Arama Kanallarına Göre Dağılımı 34
Tablo 35: Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılımı 35
Tablo 36: İhracat Yapan Firmalarda Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı 36
Tablo 37: Açık İşlerin Arama Kanalına Göre Dağılımı 37
Tablo 38: Teşvikten Yararlanan İşyerlerinin Arama Kanalına Göre Dağılımı 37
Tablo 39: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 37

Tablo 40: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılımı 38
Tablo 41: İşyeri Büyüklüğüne Göre Açık İş Oranı 38
Tablo 42: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı 38
Tablo 43: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Oranı 39
Tablo 44: Kreş İmkânı Olan İşyerlerinin Açık İşlerinin Cinsiyet Dağılımı 39
Tablo 45: Servis ve Açık İş Olan İşyerlerinin Açık İş Dağılımı 40
Tablo 46: Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerde Eleman Sayısının Sektörel Dağılımı 40
Tablo 47: TGÇM Eleman Açık İş Meslek Gruplarına Dağılımı 41
Tablo 48: Sektörlere Göre Toplam İşveren TGÇM İşveren Sayı ve Oranı 42
Tablo 49: Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Meslek Gruplarına Dağılımı 42
Tablo 50: Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranı 43
Tablo 51: Mesleklerine Göre TGÇ Dağılımı 43
Tablo 52: Meslek Gruplarına Göre TGÇM İşveren Oranı 44
Tablo 53: TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılım Oranları (2014) 44
Tablo 54: TGÇM İşyerlerinde TGÇ Nedeni Dağılımı 46
Tablo 55: TGÇ Nedenleri Oransal Dağılımı Kütahya-Türkiye Karşılaştırması 46
Tablo 56: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları 48
Tablo 57: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları 49
Tablo 58: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek 49
Tablo 59: 2014 ve 2015 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam Artışı ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması 50
Tablo 60: Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları ve Sektörler İçerisindeki Net İstihdam Değişim Payı 51

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1: Kütahya İli İşgücüne Katılma, İşsizlik ve İstihdam Oranı 3
Grafik 2: İşyeri Özellikleri (2014) 14
Grafik 3: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları (2014) 16
Grafik 4: Kütahya İli Sektörlere Göre Kısmi Zamanlı Çalışma İşyeri Sayısı Oranları..... 17
Grafik 5: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı ve Oranı 18
Grafik 6 : Sektöre Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları..... 20
Grafik 7: Meslek Gruplarına Göre Cinsiyet Dağılımı..... 22
Grafik 8: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı..... 32
Grafik 9: Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı..... 32
Grafik 10: Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı..... 34
Grafik 11: Beceriler ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı..... 35
Grafik 12: Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı 36
Grafik 13: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 47

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

***Bk.* :** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: İşsizlik Oranı

İKO: İşgücüne Katılma Oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TGÇM: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasının iki temel parametresinden biri olan çalışanlar, emeklerini sunmakta, diğer temel parametre olan işverenler de emeği talep etmektedir.

Bireyler işgücü piyasasına girip girmemeye diğer bir deyişle, çalışıp çalışmamaya karar verirler. Bu kararlar bireylerin işgücü arzını belirler. İşverenler ise üretecekleri mal veya hizmet için ne kadar işgücü talep edeceklerine karar verirler. Bu karar da işgücü talebini belirler.

İşgücü piyasası bilgileri, insan kaynaklarının oluşturulması ve bu kaynakların eğitilmesi ile ilgili süreçte büyük bir öneme sahiptir. Bu bilgilerin de işgücünün niteliklerinin yükseltilmesi ve eğitimin ekonomik etkinliğinin artırılabilmesi için işgücüne yönelik talebin rasyonel bir biçimde bilinmesi ve ölçülmesi gerekmektedir. Ulusal işgücü ve istihdam politikalarının oluşturulmasında, uygulanmasında ve değerlendirilmesinde işgücü piyasası bilgileri vazgeçilmez bir rol oynar. Bu bağlamda Kütahya'nın İPA çalışması sonrasında elde edilen verilerini önce işgücü arzı penceresinden tekrar hatırlayacak olursak; 2013 yılında işgücüne katılma oranı %52,5, istihdam oranı %49,3 olarak gerçekleşmiştir. Diğer bir deyişle işgücüne katılma hakkını kazananlardan yarısı işgücüne katılırken iş gücüne katılanların da yarısı istihdam edilebilmektedir. 2013 yılı Kütahya İŞKUR'a kayıtlı işsiz istatistiklerine bakıldığında ilk sırada %30,8'lik oran ile beden işçisi(genel) mesleği, ikinci sırada %5,8'lik oran ile büro memuru(genel), üçüncü sırada %2,9'luk oran ile de beden işçisi(temizlik) mesleklerinin yer aldığı görülmektedir. 2014 yılında ise ilk sırada %24,1 ile beden işçisi, ikinci sırada %5,1 oranı ile büro memuru(genel), üçüncü sırada %3,8 oranı ile beden işçisi(temizlik) meslekleri kayıtlı işsiz oranları olarak karşımıza çıkmaktadır. Buradaki en çarpıcı sonuç %30,8 den %24,1 e düşen beden işçiliği ihtiyacı olmuştur ki bu da işverenlerin daha vasıflı çalışanlara ihtiyaç duymaya başladığını göstermektedir.

2014 yılında Kütahya ilinde açılan kurslara bakacak olursak açık arayla birinci sırayı yaklaşık %82 ile İş Başı Eğitim Programı (İEP) almaktadır. 653'ü erkek 930'u kadın olmak üzere 1.583 kişi kendilerine meslek kazandırılarak iş dünyasında vasıflı birer işgören olmuşlardır. İEP Türkiye geneli sonuçları ise göre %77,9'dur. Kütahya İlimizde işgücü eğitim faaliyetlerinde ikinci sırayı %5,2 oranı ile Uzmanlaşmış Meslek Edinme Projesi Mesleki Eğitim Kursları (UMEM/MEK) yer almaktadır. UMEM Projesi/MEK Türkiye geneli oranı %3,5'tir.Üçüncü sırada %4,5 oranı ile UMEM Projesi/İEP yer almaktadır. UMEM Projesi/İEP Türkiye geneli oranı %2,8'dir. Kurs dağılımının Kütahya ve Türkiye sonuçlarını karşılaştırdığımızda ise İşbaşı Eğitim Programı(İEP), UMEM Projesi/MEK, UMEM Projesi/İEP ve MEK/İstihdam Garantisiz kurslarının Kütahya'daki oranlarının Türkiye ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir. İşsizlik sigortası başvurularına bakıldığında ilk sırada açık ara 1.236 beden işçisi mesleğine mensup çalışanların başvurdukları görülmektedir. İkinci sırayı 319 başvuru ile dikiş makinesi operatörü-kumaş mesleğine mensup sigortalı işsizler yer almaktadır.

GİRİŞ

Kütahya ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi; ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü açığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. İşgücü mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi açık işlerin zamanında karşılanmasını engellemektedir.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eş zamanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Kütahya ili için 12 Mayıs-27 Haziran 2014 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm: İlin işgücü piyasası hakkında temel bilgileri veren işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranları TÜİK verileri ile birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak kayıtlı işsiz, ildeki toplam açık iş ve işe yerleştirme sayıları, kurs ve kursiyer sayıları, işsizlik ödeneği ile ilgili veriler ayrıntılı olarak analiz edilmiştir.

İkinci bölüm: İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarını analiz ederek Kütahya işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü arz analizlerini yapabilmek için önceki yıllarda elde edilen veriler temel bilgi kaynağımızı oluşturmaktadır. Bu amaçla bu bölümde ilk olarak önceki yılların işgücü katılım oranı, işsizlik oranı ve istihdam oranları incelenmelidir. Bunun yanında bir önceki yıla göre ildeki kayıtlı işsiz, açık iş, işe yerleştirme kurs ve kursiyer sayısı durumlarının cinsiyet ve meslek değişkenleri açısından incelenmesi de o ilde rağbet gören meslek veya kurslar hakkında bilgi vereceğinden kullanılması gereken verilerdir. Ayrıca işgücü analizlerini yaparken yıl içinde işten çıkarılarak işsizlik ödeneğine başvuranların belirlenmesi de analizimize katkı sağlayacak verilerdir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2009	45,5	9,1	41,4
2010	46,7	6,5	43,7
2011	50,6	4,6	48,3
2012	52,6	4,2	50,4
2013	52,5	6	49,3

Kaynak: TÜİK

Grafik 1: Kütahya İli İşgücüne Katılma, İşsizlik ve İstihdam Oranı

Kaynak: TÜİK

Kütahya ilinde işgücüne katılma, işsizlik ve istihdam oranı güncel verilerine bakıldığında, işgücüne katılım oranı %52,5 iken istihdam oranı %49,3 olarak gerçekleşmiştir. 2008-2013 yılları arasındaki işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı verilerinin genellikle paralel bir gelişim izlediği görülmüştür. 2013 yılı için Kütahya ilinin işsizlik oranı %6 olup 2012 yılına kadar azalmakta olan işsizlik oranının 2013 yılında yeniden arttığı görülmektedir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

KAYITLI İŞSİZ VERİLERİ

Tablo 2: Mesleklere ve Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları (İlk Yirmi), Kütahya, 2013

Meslekler	Erkek	Kadın	Toplam	Oran
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	4.785	1.943	6.728	30,8%
BÜRO MEMURU (GENEL)	539	719	1.258	5,8%
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	184	446	630	2,9%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	563	0	563	2,6%
ÖLÇÜ TESPİT ELEMANI	522	6	528	2,4%
BÜRO İŞÇİSİ	321	128	449	2,1%
ORMAN İŞÇİSİ	348	7	355	1,6%
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	22	292	314	1,4%
ELEKTRİK TEKNİSYENİ	271	1	272	1,2%
MADENCİ (GENEL)	256	8	264	1,2%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	212	43	255	1,2%
TREN TEŞKİL İŞÇİSİ	218	2	220	1,0%
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	76	137	213	1,0%
SEKRETER	9	189	198	0,9%
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	191	0	191	0,9%
ŞOFÖR-İTFAİYE ARACI	190	0	190	0,9%
MANEVRACI-HARMANCI (MADEN)	162	26	188	0,9%
YANGIN İLK MÜDAHALE İŞÇİSİ	186	0	186	0,9%
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	106	77	183	0,8%
ÖN MUHASEBECİ	72	110	182	0,8%
Genel Toplam	**15.004**	**6.847**	**21.851**	**100,%**

Kaynak: İŞKUR

2013 yılı kayıtlı işsiz istatistiklerine bakıldığında ilk sırada %30,8'lik oran ile beden işçisi(genel) mesleği, ikinci sırada %5,8'lik oran ile büro memuru(genel), üçüncü sırada %2,9'luk oran ile de beden işçisi(temizlik) mesleklerinin yer aldığı görülmektedir. Bunun yanında kayıtlı işsizler cinsiyete göre ele alındığında kayıtlı işsizlerin %68,7 oranını erkeklerin ve %8,9 oranını da kadınların oluşturduğu saptanmıştır. İstatistik sonuçlarına göre büro memuru (genel), beden işçisi (temizlik), dikiş makinesi operatörü-kumaş, ön muhasebeci, sekreter gibi mesleklerde kayıtlı işsiz kadınların daha çok olduğu erkeklerde ise beden işçisi (genel) mesleğinde kayıtlı işsizin fazla olduğu görülmüştür.

Tablo 3: Mesleklere ve Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları (İlk 20) Kütahya,2014

Meslekler	Erkek	Kadın	Toplam	Oran
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	3.222	1.685	4.907	24,10%
BÜRO MEMURU (GENEL)	453	586	1039	5,10%
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	171	593	764	3,80%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	581	0	581	2,90%
BÜRO İŞÇİSİ	311	125	436	2,10%
ÖLÇÜ TESPİT ELEMANI	415	3	418	2,10%
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	142	220	362	1,80%
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	29	326	355	1,70%
ORMAN GÖZETLEME VE HABERLEŞME İŞÇİSİ	315	5	320	1,60%
SEKRETER	9	275	284	1,40%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	204	49	253	1,20%
MADENCİ (GENEL)	226	8	234	1,20%
YANGIN İLK MÜDAHALE İŞÇİSİ	230	0	230	1,10%
ELEKTRİK TESİSATI VE PANO MONTÖRÜ TEKNİSYENİ/ELEKTRİK TEKNİSYENİ	226	2	228	1,10%
ÖN MUHASEBECİ	83	144	227	1,10%
BULAŞIKÇI (STEVARD)	19	192	211	1,00%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	45	158	203	1,00%
PROSES İŞÇİSİ	175	26	201	1,00%
ORMAN İŞÇİSİ	193	0	193	0,90%
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	192	0	192	0,90%
Genel Toplam	**13.309**	**7.038**	**20.347**	**100,00%**

Kaynak: İŞKUR

Mesleklere göre kayıtlı işsiz oranlarına bakıldığında; 2014 yılında ilk sırada %24,1 oranı ile beden işçisi(genel), ikinci sırada %5,1 oranı ile büro memuru(genel), üçüncü sırada %3,8 oranı ile beden işçisi(temizlik) meslekleri en fazla kayıtlı işsiz bulunan mesleklerdir. Ayrıca kayıtlı işsizlerden erkeklerin oranı %65,4, kadınların oranı ise %34,6 olarak hesaplanmıştır. 2013 yılı ile karşılaştırıldığında toplam kayıtlı işsiz sayısının azaldığı, kayıtlı işsizler arasından erkeklerin oranının da azaldığı bunun yanında kadın kayıtlı işsizlerin oranının giderek arttığı görülmektedir.

AÇIK İŞ VE İŞE YERLEŞTİRME VERİLERİ

Tablo 4: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları, 2013-2014 (İlk 20)

Meslekler	Açık İş Sayısı	Meslekler	Açık İş Sayısı
KÜTAHYA (2013)		KÜTAHYA (2014)	
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	4.669	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	3.505
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	1.165	DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	298
GARSON (SERVİS ELEMANI)	390	KONFEKSİYON İŞÇİSİ	268
ELEKTRİKÇİ (DİĞER)	275	KABLO MONTAJ İŞÇİSİ	231
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	247	DEKORATİF EV TEKSTİLİ ÜRETİM ELEMANI	221
KABLO AĞI BANTLAMA ELEMANI	214	GARSON (SERVİS ELEMANI)	162
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	210	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	160
SATIŞ TEMSİLCİSİ/PLASİYER	186	PAZARLAMACI	143
BAHÇIVAN	155	SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	142
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	116	MEKANİK BAKIM ONARIMCISI	129
ELEKTRİK TEKNİSYENİ	115	KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	127
BÜRO MEMURU (GENEL)	111	ELEKTRİKÇİ (GENEL)	110
İŞ MAKİNELERİ TAMİRCİSİ	103	ÖN MUHASEBECİ	95
MEKANİK BAKIM VE ONARIMCISI (MOTORLU TAŞITLAR HARİÇ)	103	REYON GÖREVLİSİ	93
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	84	MOBİLYA MONTAJ İŞÇİSİ	84
MAKİNE BAKIM ONARIMCISI	79	MEKANİK BAKIM VE ONARIMCISI (MOTORLU TAŞITLAR HARİÇ)	81
TORNACI (TORNA TEZGÂHI OPERATÖRÜ)	74	İÇ GİYİM KONFEKSİYON MAKİNECİ	76
MOTOR TEKNİSYENİ	71	ÇÖP KAMYONU SÜRÜCÜSÜ	70
PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)	67	ÇÖP TASNİF EDİCİLER	68
AŞÇI	61	BÜRO MEMURU (GENEL)	67

Kaynak: İŞKUR

2013 ve 2014 yılının Ocak-Ağustos ayları arasındaki açık iş sayısı yukarıdaki tabloda belirtilmiştir. 2013 yılında en fazla açık iş sayısı 4.669 açık iş sayısıyla beden işçisi(genel) mesleğidir. Bu mesleği sırasıyla; dikiş makinesi operatörü-kumaş, garson(servis elemanı), elektrikçi(diğer), şoför-yük taşıma ve kablo ağı bantlama elemanı meslekleri gelmektedir. 2014 yılında ise en fazla açık iş sayısı 3.505 açık iş sayısı ile beden işçisi (genel) mesleğidir. Bu mesleği sırasıyla; dikiş makinesi operatörü-kumaş, konfeksiyon işçisi, kablo montaj işçisi, dekoratif ev tekstili üretim elemanı ve garson (servis elemanı) meslekleri gelmektedir.

Tablo 5: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları, 2013-2014 (İlk 20)

KÜTAHYA			
MESLEKLER	2013	MESLEKLER	2014
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	2.710	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1.384
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	602	KABLO MONTAJ İŞÇİSİ	171
ELEKTRİKÇİ (DİĞER)	194	DEKORATİF EV TEKSTİLİ ÜRETİM ELEMANI	126
GARSON (SERVİS ELEMANI)	191	KONFEKSİYON İŞÇİSİ	75
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	186	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	72
KABLO AĞI BANTLAMA ELEMANI	156	ÇÖP TASNİF EDİCİLER	68
BAHÇIVAN	154	ÖLÇÜ TESPİT ELEMANI	55
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	139	DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	51
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	128	ÇÖP KAMYONU SÜRÜCÜSÜ	50
MEKANİK BAKIM VE ONARIMCISI	59	MADENCİ (GENEL)	39
İŞ MAKİNELERİ TAMİRCİSİ	51	SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	36
BÜRO MEMURU (GENEL)	48	MANEVRACI-HARMANCI (MADEN)	33
TREN TEŞKİL İŞÇİSİ	44	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	31
AŞÇI YARDIMCISI	34	KAUÇUK MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	29
ELEKTRİK TEKNİSYENİ	31	PROSES İŞÇİSİ	28
MAKİNE BAKIM ONARIMCISI	29	GAZ ALTI KAYNAKÇISI	26
SATIŞ TEMSİLCİSİ/PLASİYER	28	ELEKTRİK TESİSATI VE PANO MONTÖRÜ TEKNİSYENİ/ELEKTRİK TEKNİSYENİ	25
MOBİLYA MONTAJ İŞÇİSİ	28	KANTARCI	25
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	28	REYON GÖREVLİSİ	23
İŞ MAKİNELERİ YAĞCISI	26	MADEN TEKNİKERİ	22

Kaynak: İŞKUR

2013 ve 2014 yılı Ocak-Ağustos ayları işe yerleştirme sayıları yukarıdaki tabloda belirtilmiştir. 2013 işe yerleştirme sayılarında ilk sırayı 2.710 işe yerleştirme ile beden işçisi (genel) mesleği almaktadır. Daha sonra sırasıyla; dikiş makinesi operatörü-kumaş, elektrikçi (diğer), garson (servis elemanı) ve güvenlik görevlisi (silahlı) meslekleri gelmektedir. 2014 yılında da 1.384 işe yerleştirme ile ilk sırayı beden işçisi(genel) mesleği almaktadır. Sonra sırasıyla; kablo montaj işçisi, dekoratif ev tekstili üretim elemanı, konfeksiyon işçisi ve şoför- yük taşıma meslekleri gelmektedir.

KURS VE KURSİYER VERİLERİ

Tablo 6: Açılan Kurs Türleri Kütahya 2013-2014 Karşılaştırması

KÜTAHYA	2013				2014			
KURS TÜRÜ	KURS SAYISI	ERKEK	KADIN	TOPLAM	KURS SAYISI	ERKEK	KADIN	TOPLAM
ESKİ HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	1	13	0	13	0	0	0	0
GİRİŞİMCİLİK	10	126	137	263	4	60	44	104
HİBE PROJELERİ	0	0	0	0	0	0	0	0
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	4	73	0	73	0	0	0	0
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSLARI / İSTİHDAM GARANTİLİ	62	239	1.157	1.396	0	0	0	0
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSLARI/GENEL	27	86	347	433	0	0	0	0
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSLARI/TYP	61	541	53	594	0	0	0	0
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	99	105	70	175	220	257	326	583
ENGELLİ KURSLARI	9	47	30	77	0	0	0	0
UMEM PROJESİ	10	111	14	125	0	0	0	0
UMEM PROJESİ/İEP	9	32	0	32	12	83	121	204
MEK/ İSTİHDAM GARANTİLİ	0	0	0	0	10	29	193	222
MEK/İSTİHDAM GARANTİSİZ	0	0	0	0	7	41	106	147
MEK/ÖZEL POLİTİKA	0	0	0	0	1	14	0	14
UMEM PROJESİ/MEK	0	0	0	0	14	169	140	309
TOPLAM	**292**	**1.373**	**1.808**	**3.181**	**268**	**653**	**930**	**1.583**

Kaynak: İŞKUR

Kütahya'da 2013 ve 2014 yılı Ocak-Ağustos ayları arasında açılan kurslar ve kursa katılan katılımcıların sayısı yukarıdaki tabloda gösterilmiştir. Kütahya'da 2013 yılında 292, 2014 yılında 268 kurs açılmıştır. Kütahya'da 2013 yılında açılan kursların %34'ünü İşbaşı Eğitim Programı (İEP) 2014 yılında ise açılan kursların %82,1'ini İşbaşı Eğitim Programı(İEP) oluşturmaktadır. 2014 yılında açılan kurslarda ikinci sırada %5,2 oranı ile UMEM Projesi/MEK yer almaktadır. UMEM Projesi/MEK Türkiye geneli oranı %3,5'tir. Üçüncü sırada %4,5 oranı ile UMEM Projesi/İEP yer almaktadır. UMEM Projesi/İEP Türkiye geneli oranı %2,8'dir. Kurs dağılımının Kütahya ve Türkiye sonuçlarını karşılaştırdığımızda ise İşbaşı Eğitim Programı(İEP), UMEM Projesi/MEK, UMEM Projesi/İEP ve MEK/İstihdam Garantisiz kurslarının Kütahya'daki oranlarının Türkiye ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 7: Cinsiyete göre Kursiyer Sayısı, Türkiye Kütahya karşılaştırması, 2014

	Kurs Sayısı	Kursiyer Sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
Kütahya	268	653	930	1.583
Türkiye	18.985	57.520	63.428	120.948

Kaynak: İŞKUR

2014 yılında Kütahya ilimizde açılan kurs sayısı Türkiye geneli kurs sayısının %1,4 ü kadar olup bu kurslara katılan katılımcı sayısı Kütahya ilimizde Türkiye geneli katılımcı sayısının %1,3'ü oranındadır. Kütahya'da açılan kurslara katılan kadın kursiyer oranı Türkiye geneli kadın kursiyer sayısının %1,5'i, erkek kursiyer oranı ise %1,1'dir. Türkiye genelinde kadın kursiyerlerin tüm kursiyerlere oranı %52,4 iken Kütahya'daki kadın kursiyerlerin il genelindeki kursiyerlere oranı %58,7'dir. Özetle; Kütahya'daki kadın kursiyer oranı Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bununla beraber 2014 yılı kurs dağılımına bakıldığında hem Kütahya ilimizde hem de Türkiye genelinde kurslara katılan kadın kursiyer sayısının erkek kursiyer sayısından daha fazla olduğu sonucu çıkmaktadır.

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ VERİLERİ

Tablo 8: Kütahya'da Meslek ve Cinsiyete Göre İşsizlik Sigortasına Başvuranlar (ilk 20), 2014

MESLEKLER	Erkek	Kadın	Toplam
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1.085	151	1.236
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	22	297	319
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	262	0	262
MADENCİ (GENEL)	114	0	114
BÜRO MEMURU (GENEL)	60	49	109
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	43	45	88
YANGIN İLK MÜDAHALE İŞÇİSİ	69	0	69
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	53	0	53
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	50	0	50
AŞÇI	37	8	45
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	26	17	43
BÜRO İŞÇİSİ	37	5	42
ORMAN İŞÇİSİ	41	1	42
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	39	1	40
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	13	23	36
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	35	0	35
GARSON (SERVİS ELEMANI)	30	3	33
MANEVRACI-HARMANCI (MADEN)	31	1	32
MUHASEBECİ	11	21	32
ÖLÇÜ TESPİT ELEMANI	32	0	32
Genel Toplam	**3.383**	**959**	**4.342**

Kaynak: İŞKUR

Kütahya'da 2014 yılında işsizlik sigortası başvurusu yapanlar cinsiyete göre incelendiğinde, erkek işsizlerin en fazla beden işçisi(genel), kadın işsizlerin ise dikiş makinesi operatörü-kumaş mesleklerinde kayıtlı olup işsizlik sigortasına başvuru yaptıkları görülmektedir. Bunun yanında işsizlik sigortasına en çok başvuru yapılan ilk üç meslek sırasıyla; 1.085 erkek, 151 kadın olmak üzere toplam

1.236 kişi ile beden işçisi(genel), 22 erkek, 297 kadın olmak üzere 319 kişi ile dikiş makinesi operatörü-kumaş ve 262 erkek işsizin başvurusuyla şoför-yük taşıma meslekleridir.

Tablo 9: Mesleklere Göre İşsizlik Sigortası Hak Edenler (İlk 20), Kütahya, 2013

MESLEKLER	Erkek	Kadın	Toplam
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	505	21	526
EL İLANI DAĞITICISI	322	68	390
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	99	0	99
İPEK TEMİZLEYİCİ	76	0	76
KAPIDAN KAPIYA SATIŞ TEMSİLCİSİ	26	31	57
MADENCİ (GENEL)	43	0	43
DRENAJ SİLİKON İŞÇİSİ	35	0	35
BÜRO MEMURU (GENEL)	24	9	33
ELEKTRİK MALZEMESİ MONTAJ İŞÇİSİ (NİTELİKSİZ)	13	17	30
PSİKOLOJİ ÖĞRETMENİ-ORTAÖĞRETİM	12	17	29
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	28	0	28
BÜRO İŞÇİSİ	25	1	26
TEL ÇEKME İŞÇİSİ (ELLE)	0	25	25
ÖLÇÜ TESPİT ELEMANI	25	0	25
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	22	2	24
ELEKTRİK VE ELEKTRONİK MALZEMELERİ SATIŞ ELEMANI	22	0	22
ORMAN İŞÇİSİ	22	0	22
TREN TEŞKİL İŞÇİSİ	21	0	21
MADEN MÜHENDİSLİĞİ ÖĞRETİM ÜYESİ	10	0	20
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	20	0	20
Genel Toplam	**2.495**	**438**	**2.933**

Kaynak: İŞKUR

Kütahya'da 2013 yılında işsizlik sigortasından yararlanmaya hak kazananlar cinsiyete göre incelendiğinde, erkek işsizlerden işsizlik ödeneği almaya hak kazananların en fazla beden işçisi(genel), kadın işsizlerin ise el ilanı dağıtıcısı mesleklerinde olduğu görülmektedir. Bunun yanında işsizlik sigortasından yararlanmaya hak kazanılan ilk üç meslek sırasıyla; 505 erkek, 21 kadın olmak üzere toplam 526 kişi ile beden işçisi(genel), 322 erkek, 68 kadın olmak üzere 390 kişi ile el ilanı dağıtıcısı ve 99 erkek işsizin işsizlik ödeneğinden yararlanmaya hak kazandığı şoför-yük taşıma meslekleridir. 2013 yılında toplam 2.933 kişi işsizlik sigortasından yararlanmaya hak kazanmış olup bu kişilerin 2.495'i erkek, 438'i ise kadın işsizlerdir.

Tablo 10: Mesleklere Göre İşsizlik Sigortası Hak Edenler (İlk 20), Kütahya, 2014

MESLEKLER	Erkek	Kadın	Toplam
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	387	82	469
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	16	243	259
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	89	0	89
BÜRO MEMURU (GENEL)	32	31	63
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	21	31	52
MADENCİ (GENEL)	48	0	48
YANGIN İLK MÜDAHALE İŞÇİSİ	32	0	32
ORMAN İŞÇİSİ	23	0	23
AŞÇI	18	2	20
MUHASEBECİ	6	13	19
ÖN MUHASEBECİ	8	11	19
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	17	1	18
BEDEN İŞÇİSİ-BİNA İNŞAATI	18	0	18
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	5	12	17
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	17	0	17
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	11	6	17
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	15	0	15
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	15	0	15
ORMAN GÖZETLEME VE HABERLEŞME İŞÇİSİ	14	0	14
KASİYER	2	11	13
Genel Toplam	**1.317**	**632**	**1.949**

Kaynak: İŞKUR

Kütahya'da 2014 yılında işsizlik sigortasından yararlanmaya hak kazananlar cinsiyete göre incelendiğinde, erkek işsizlerden işsizlik ödeneği almaya hak kazananların en fazla beden işçisi(genel), kadın işsizlerin ise dikiş makinesi operatörü-kumaş mesleklerinde olduğu görülmektedir. Bunun yanında işsizlik sigortasından yararlanmaya hak kazanılan ilk üç meslek sırasıyla; 387 erkek, 82 kadın olmak üzere toplam 469 kişi ile beden işçisi(genel) mesleğidir. Bunu sırasıyla; 16 erkek, 243 kadın olmak üzere toplam 259 kişi ile dikiş makinesi operatörü-kumaş ve 89 erkek işsizin işsizlik ödeneğinden yararlanmaya hak kazandığı şoför-yük taşıma meslekleri izlemektedir.

2014 yılında toplam 1.949 kişi işsizlik sigortasından yararlanmaya hak kazanmış olup bu kişilerin 1.317'si erkek, 632'si ise kadın işsizlerdir.

2013 ve 2014 yıllarında işsizlik sigortası almaya hak kazananların dağılımı incelendiğinde, 2013 yılında 2.933 olan kişi sayısının 2014 yılında 1.949'a düştüğü yani işsizlik sigortasından yararlanmaya hak kazanan kişi sayısının 2014 yılında azaldığı görülmektedir. Bununla birlikte 2014 yılında işsizlik sigortasından yararlanmaya hak kazanan erkeklerin sayısının 2013 yılına göre azaldığı belirlenirken, işsizlik sigortasından yararlanmaya hak kazanan kadın sayısının 2014 yılında arttığı ortaya çıkmaktadır. Ancak her iki yılın verilerine göre hem 2013 hem de 2014 yıllarında erkek işsizlerin kadın işsizlere oranla işsizlik sigortasından yararlanmaya hak kazanma sayılarının daha fazla olduğunu göstermektedir.

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2014 Yılı yerel düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Araştırması kapsamında 12 Mayıs – 27 Haziran 20124 tarihleri arasında Türkiye genelinde yüz yüze görüşme yöntemiyle işyeri bilgi formu uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu 1" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 30 Haziran 2015 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dâhil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Araştırma sonuçlarına göre işyeri bilgi formu uygulanan işyerlerinin büyük çoğunluğu toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 25,5'i toptan ve perakende ticaret sektöründedir. Bu sektörü %24,3 ile imalat ve %17,5 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri, araştırmaya cevap veren işyerlerinin %67,7'sini oluşturmaktadır.

Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörleri % 0,1'lik oranla son sıralarda yer almaktadır.

Tablo 11: Sektörlere Göre İşyeri Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
Madencilik ve taş ocakçılığı	30
İmalat	239
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1
İnşaat	172
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	250
Ulaştırma ve depolama	64
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	54
Bilgi ve iletişim	2
Finans ve sigorta faaliyetleri	5
Gayrimenkul faaliyetleri	3
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	38
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	31
Eğitim	43
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	19
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1
Diğer hizmet faaliyetleri	30
Genel Toplam	**982**

Kaynak: İl İPA

Kütahya'da 982 firmaya işyeri bilgi formu uygulanmıştır. Bu işyerlerinin %25,5'i toptan ve perakende ticaret, %24,3'ü imalat ve %17,5'i de inşaat sektöründe hizmet vermektedir. Bilgi formunun uygulandığı işyerlerinin %0,1'i kültür, sanat, eğlence ve dinlence ile elektrik, gaz, buhar iklimlendirme sektörlerinde hizmet vermekte ve sektörler arasında en son sırada yer almaktadır.

[1] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

Kütahya'daki işyerlerinin %59,6'sı 10-49 eleman istihdam eden, %30,3'ü 1-9 eleman istihdam eden, %8,4'ü 50-249 eleman istihdam eden ve %1,8'i de 250 ve üzeri eleman istihdam etmektedir. 1-9 eleman istihdam eden işyerlerinin %8,7'si ile inşaat, 10-49 eleman istihdam eden işyerlerinin %17,1'i ile toptan ve perakende, 50-249 eleman istihdam eden işyerlerinin %2,8'i ile imalat, 250 ve üzeri eleman istihdam eden işyerlerinin %0,6'sı ile imalat sürükleyici sektörleri oluşturmaktadır.

Tablo 12: İşyeri Özellikleri

	Sayı	Oran
İŞKUR HİZMETİNDEN FAYDALANAN İŞYERİ SAYISI	458	46,64%
İŞKURDAN ELEMAN TALEBİ OLAN İŞYERİ SAYISI	420	42,77%
DEVLET TEŞVİKİNDEN YARARLANAN İŞYERİ SAYISI	473	48,17%
İHRACAT YAPAN İŞYERİ SAYISI	97	9,88%
YABANCI ORTAKLIĞI OLAN İŞYERİ SAYISI	13	1,32%
KREŞİ OLAN İŞYERİ SAYISI	12	1,22%
SERVİS İMKÂNI OLAN İŞYERİ SAYISI	352	35,85%
EĞİTİM DÜZENLEYEN İŞYERİ SAYISI	661	67,31%
KISMİ ÇALIŞMA YAPAN İŞYERİ SAYISI	113	11,51%
TEŞVİK ALIP İŞKURDAN FAYDALANAN FİRMA SAYISI	283	28,82%
10+ İSTİHDAMLI İŞYERİ SAYISI	585	59,57%

Kaynak: İl İPA

Kütahya'daki 10 ve üzeri eleman istihdam eden işyerlerinin %46,64'ü İŞKUR hizmetlerinden yararlanırken, %42,77'si de İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuştur. %48,17'si devlet teşvikinden yararlanmakta, %9,88'i ihracat yapmakta, %1,32'sinin yabancı ortaklığı bulunmaktadır. 10 ve üzeri eleman istihdam eden işyerlerinin %1,22'si kreşe, %35,85'i servis imkânına sahiptir. 10 ve üzeri eleman istihdam eden işyerlerinin %67,31'i çalışanlarına eğitim düzenlemiştir. Kütahya'daki 10 ve üzeri eleman istihdam eden işyerlerinin %11,51'i kısmi zamanlı çalışma yapmakta ve %28,82'si de teşvik alıp İŞKUR'dan yararlanmaktadır.

Grafik 2: İşyeri Özellikleri (2014)

Kaynak: İl İPA

2014 yılı İşgücü Piyasası Analizinde işverenlere diğer yıllardan farklı olarak 10 farklı soru sorulmuştur.

İşverenin;

- İŞKUR hizmetinden faydalanıp faydalanmadığı
- İŞKUR'dan eleman talebi olup olmadığı
- Devlet teşvikinden yararlanılıp yararlanılmadığı
- İhracat yapılıp yapılmadığı
- Yabancı ortaklığı olup olmadığı
- Kısmi çalışma yapıp yapmadığı
- Kreş imkanına sahip olup olmadığı
- Servis imkanının olup olmadığı
- 2014 yılında herhangi bir eğitim düzenleyip düzenlemediği
- Teşvik alıp İŞKUR'dan faydalanıp faydalanmadığı

İle ilgili sorular sorulmuştur.

2014 İPA sonuçlarına göre Kütahya'daki işverenlerin %46,7'si İŞKUR hizmetinden faydalanmaktadır. Bu oran Türkiye'de %36 iken, Kütahya Türkiye'nin 9,7 puan üzerindedir. Kütahya'daki işverenlerin %46,7'si İŞKUR hizmetinden yararlanırken %42,7'si de İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuştur. Türkiye'de ise işverenlerin %32,3'ü İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmaktadır ve Kütahya Türkiye'nin 9,4 puan üzerindedir. Kütahya'daki işverenlerin %48,2'si devletten teşvik almaktayken, Türkiye'deki işverenlerin %26'sı devletten teşvik almaktadır.

Kütahya'daki işverenlerin %9,9'u ihracat yapmaktayken, Türkiye'deki işverenlerin %18,1'i ihracat yapmaktadır. Kütahya Türkiye'nin 8,2 puan altında kalmıştır. Kütahya'daki işverenlerin %11,5'i kısmi zamanlı çalışma yapmaktayken, Türkiye'deki işverenlerin %9,3'ü kısmi zamanlı çalışma yapmaktadır. İşverenlerin kreşe sahip olma oranına bakıldığında Kütahya'dakilerin %1,2'si kreşe sahipken, Türkiye'dekilerin %1'i kreş imkanına sahiptir. Kreş imkanına sahip olan işverenlerin oranında Kütahya ile Türkiye hemen hemen yakın oranlara sahiptir.

Kütahya'daki işverenlerin %35,8'i servis imkanına sahipken, Türkiye'deki işverenlerin %36,4'ü servis imkanına sahiptir. 2014 yılında Kütahya'daki işverenlerin %65,7'si işgörenlerine eğitim düzenlerken, Türkiye'deki işverenlerin %67,3'ü işgörenlerine eğitim düzenlemiştir. Kütahya'daki işverenlerin %60'ı teşvik alıp İŞKUR'dan yararlanırken, Türkiye'deki işverenlerin %64'ü teşvik alıp İŞKUR'dan yararlanmaktadır.

Tablo 13: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları

Sektörler	İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyeri Sayısı	İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	15	30	50%
İmalat	158	239	66%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	1	0%
İnşaat	37	172	22%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	122	250	49%
Ulaştırma ve depolama	18	64	28%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	27	54	50%
Bilgi ve iletişim	1	2	50%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	5	20%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	3	33%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	11	38	30%

İdari ve destek hizmet faaliyetleri	20	31	63%
Eğitim	27	43	63%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	11	19	58%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	1	0%
Diğer hizmet faaliyetleri	9	30	30%
Genel Toplam	**458**	**982**	**47%**

Kaynak: İl İPA

Kütahya'daki işverenlerin %47'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İŞKUR hizmetlerinden en çok faydalanan sektör %66 ile imalat sektörüdür. İmalat sektörünü %63 ile eğitim ve idari, destek hizmet faaliyetleri takip etmektedir. Kültür, sanat, eğlence ve dinlence sektörü ile elektrik, gaz, buhar, iklimlendirme sektöründeki firmalar İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanmamaktadır.

Grafik 3: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları (2014)

Kaynak: İl İPA

Tablo 14: Sektörel Bazda Kısmi Zamanlı Çalışma Yapan İşyeri Sayıları ve Oranları

Sektörler	İşyeri Sayısı	Kısmi Zamanlı Çalışma Yapan İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	30	4	13,3%
İmalat	239	26	10,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	0	0,0%
İnşaat	172	15	8,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	250	21	8,4%
Ulaştırma ve depolama	64	10	15,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	54	0	0,0%
Bilgi ve iletişim	2	0	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	3	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	38	2	5,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	31	3	9,7%
Eğitim	43	12	27,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	19	9	47,4%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	0	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	30	1	3,3%
Genel Toplam	**982**	**103**	**10,5%**

Kaynak: İl İPA

Kütahya'daki işyerlerinin %10,5'i kısmi zamanlı eleman çalıştırmaktadır. Kısmi zamanlı çalışma yapan işyerlerinin %25,2'si imalat, %20,4'ü toptan, perakende ve ticaret ve %11,7'si de eğitim sektöründe hizmet vermektedir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin %47,4'ü kısmi zamanlı eleman çalıştırmaktadır. Bu sektörün kısmi zamanlı eleman çalıştırma oranı diğer sektörlere göre daha yüksektir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörünü, eğitim ve ulaştırma ve depolama sektörleri takip etmektedir.

Grafik 4: Kütahya İli Sektörlere Göre Kısmi Zamanlı Çalışma İşyeri Sayısı Oranları

Kaynak: İl İPA

Tablo 15: Sektörel Olarak Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı ve Oranları

Sektörler	Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı	İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	7	30	23,3%
İmalat	15	239	6,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	1	0,0%
İnşaat	53	172	30,8%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	9	250	3,6%
Ulaştırma ve depolama	5	64	7,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2	54	3,7%
Bilgi ve iletişim	0	2	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	5	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	3	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1	38	2,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7	31	22,6%
Eğitim	1	43	2,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1	19	5,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	1	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0	30	0,0%
Genel Toplam	**101**	**982**	**10,3%**

Kaynak: İl İPA

Kütahya'daki işyerlerinin %10,3'ü mevsimlik işçi çalıştırmaktadır. Mevsimlik işçi çalıştıran işyerlerinin %52,5'i inşaat, %14,9'u imalat ve %8,9'u da toptan, perakende ve ticaret sektöründe mevsimlik işçi çalıştırmaktadır. İnşaat sektöründe yer alan işyerlerinin %30,8'i mevsimlik işçi çalıştırmaktadır. Bu sektörün mevsimlik işçi eleman çalıştırma oranı diğer sektörlere göre daha yüksektir. İnşaat

sektörünü madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ile idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı ve Oranı

Kaynak: İl İPA

Tablo 16: Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	5	9	4	3	4	6	30
İmalat	51	66	39	31	18	34	239
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	0	0	0	0	0	1
İnşaat	73	43	21	16	11	8	172
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	35	60	35	55	28	36	250
Ulaştırma ve depolama	12	10	12	14	7	10	64
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	8	12	16	8	4	6	54
Bilgi ve iletişim	0	1	0	0	1	0	2
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	2	0	0	0	3	5
Gayrimenkul faaliyetleri	1	0	0	1	0	1	3
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	15	9	4	6	1	2	38
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	9	9	5	2	2	3	31
Eğitim	12	9	5	6	7	3	43
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4	9	4	0	2	0	19
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0	0	0	0	1	1
Diğer hizmet faaliyetleri	2	2	2	3	0	20	30
Genel Toplam	**228**	**242**	**147**	**146**	**85**	**134**	**982**

Kaynak: İl İPA

Kütahya ilinde işyeri bilgi formu uygulanan işyerlerinin %24,6'sını 5-9 yıl önce kurulan işyerleri, %23,2'sini 0-4 yıl önce kurulan işyerleri, %14,9'unu 10-14 yıl önce kurulan işyerleri ile %14,9'unu 15-19 yıl önce kurulan işyerleri oluşturmaktadır. İşyerlerinin %8,7'sini de 20-24 yıl önce kurulmuş işyerleri oluştururken %13,7'sini de 25 yıl önce ve daha eski zamanda kurulmuş işyerleri oluşturmaktadır.

MEVCUT İSTİHDAM

Kütahya genelinde İPA kapsamına giren 1.106 işyerinden 918 işyeri 12 Mayıs-27 Haziran 2014 tarihleri arasında ziyaret edilerek işyeri bilgi formu uygulanmıştır. Bu çalışma ile elde edilen bilgiler Kütahya ili için derlenmiştir. Kütahya genelinde işyerlerinin sektörlere göre dağılımına ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 17: Sektöre Göre Çalışan Sayısı Oranları

Sektörler	Çalışan Sayısı	Çalışan Sayısı Oranları
Madencilik ve taş ocakçılığı	3.485	9,8%
İmalat	13.909	39,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	69	0,2%
İnşaat	3.518	9,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	4.898	13,8%
Ulaştırma ve depolama	1.946	5,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	779	2,2%
Bilgi ve iletişim	27	0,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	117	0,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	26	0,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	357	1,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3.721	10,5%
Eğitim	1.354	3,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	986	2,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	56	0,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	236	0,7%
Genel Toplam	**35.485**	**100,0%**

Kaynak: İl İPA

Kütahya'da 35.485 çalışan kişi bulunmaktadır. Çalışanların %39,2'si imalat sektöründe, %13,8'i toptan, perakende ve ticaret, %10,5'i de idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerinde çalışmaktadır. En fazla işyeri de toptan ve perakende ticaret ve imalat sektöründe olduğu için çalışanların büyük bir kısmı bu sektörlerde çalışmaktadır. Kütahya'daki çalışanların en az çalıştığı sektörler bilgi ve iletişim ile gayrimenkul faaliyetleridir.

Tablo 18: Sektörlere Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Çalışan Sayısı	İşveren Sayısı	Ortalama Çalışan Sayısı
Madencilik ve taş ocakçılığı	3.485	30	116
İmalat	13.909	239	58
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	69	1	69
İnşaat	3.518	172	20
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	4.898	250	20
Ulaştırma ve depolama	1.946	64	30
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	779	54	14
Bilgi ve iletişim	27	2	14
Finans ve sigorta faaliyetleri	117	5	23
Gayrimenkul faaliyetleri	26	3	9
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	357	38	9
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3.721	31	120
Eğitim	1.354	43	31
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	986	19	52
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	56	1	56
Diğer hizmet faaliyetleri	236	30	8
Genel Toplam	**35.485**	**982**	**36**

Kaynak: İl İPA

Çalışan sayısı işyeri sayısına oranlandığında Kütahya'da eleman istihdamı gerçekleştiren işyerlerinde ortalama 36 kişinin çalıştığı tespit edilmiştir. Ortalama çalışan sayısı en fazla olan sektör idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüdür. Daha sonra sırasıyla madencilik ve taş ocakçılığı ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörleri gelmektedir. Ortalama çalışan sayısının en düşük olduğu sektörler diğer hizmet faaliyetleri, gayrimenkul faaliyetleri ve mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörleridir. En fazla işyeri olan sektör toptan ve perakende ticaret sektörü olmasına rağmen bu sektörde ortalama çalışan sayısı ortalamanın altında kalmıştır.

Grafik 6: Sektöre Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları

Kaynak: İl İPA

Tablo 19: Çalışanların Cinsiyete Göre Sektörel Dağılım Oranları

Sektörler	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Oranı	Kadın Çalışan Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	3.346	139	3.485	9,4%	0,4%
İmalat	10.608	3.301	13.909	29,9%	9,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	64	5	69	0,2%	0,0%
İnşaat	3.356	163	3.518	9,5%	0,5%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	3.832	1.066	4.898	10,8%	3,0%
Ulaştırma ve depolama	1.851	95	1.946	5,2%	0,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	553	226	779	1,6%	0,6%
Bilgi ve iletişim	20	7	27	0,1%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	81	36	117	0,2%	0,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	22	4	26	0,1%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	289	69	357	0,8%	0,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2.985	736	3.721	8,4%	2,1%
Eğitim	822	532	1.354	2,3%	1,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	405	581	986	1,1%	1,6%
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	56	0	56	0,2%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	206	30	236	0,6%	0,1%
Genel Toplam	**28.495**	**6.990**	**35.485**	**80,3%**	**19,7%**

Kaynak: İl İPA

Kütahya'da çalışanların %80,3'ünü erkekler, %19,7'sini de kadınlar oluşturmaktadır. Erkeklerin en fazla çalıştıkları sektörler sırasıyla; imalat, inşaat ve madencilik ve taş ocakçılığı sektörleridir. Çalışan erkeklerin %37,2'si imalat, %13,4'ü toptan ve perakende ticaret ve %11,8'i de inşaat sektöründe hizmet vermektedir. Çalışan erkeklerin %0,1'i gayrimenkul ile bilgi ve iletişim sektöründe çalışmakta olup bu sektör son sırada yer almaktadır.

Kadınların en fazla çalıştıkları sektörler sırasıyla; imalat, toptan ve perakende ticaret, idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleridir. Çalışan kadınların %47,2'si imalat, %15,3'ü toptan ve perakende ticaret ve %10,5'i idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe hizmet vermektedir. Kadınların hiçbiri kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor faaliyetleri sektöründe çalışmamaktadır. Çalışan kadın sayısının çalışan erkek sayısından fazla olduğu tek sektör insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür.

Tablo 20: Çalışanların Meslek Gruplarına Göre ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Genel Toplam
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	1.450	738	2.188
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	2.894	612	3.506
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	3.234	1.388	4.621
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	239	48	287
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	1.487	896	2.383
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	4.607	763	5.371
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	2.087	376	2.463
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	12.058	2.068	14.126
YÖNETİCİLER	439	101	539
Genel Toplam	**28.495**	**6.990**	**35.485**

Kaynak: İl İPA

Grafik 7: Meslek Gruplarına Göre Cinsiyet Dağılımı

Kaynak: İl İPA

En fazla çalışılan meslek grubu tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubudur. En az çalışılan meslek grubu nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır. Kadınlar hiçbir meslek grubunda erkeklerden daha fazla çalışmamaktadır. Erkekler en fazla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar (%42,39) ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar (%16,2) meslek grubunda çalışmaktadır. Erkekler toplam çalışanların %80,3'ünü oluşturmaktadır. Kadınlar en fazla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar (%29,6)ile nitelik gerektirmeyen mesleklerde (%19,9) çalışmaktadır. Bütün meslek gruplarında erkeklerin çalışma oranı kadınlara göre daha fazladır.

Tablo 21: En Çok Çalışılan Meslekler

GENEL	ERKEK	KADIN
SERAMİK İMAL İŞÇİSİ	SERAMİK İMAL İŞÇİSİ	PAKETLEME İŞÇİSİ (CAM)
PORSELEN VE SERAMİK EŞYASI İMAL İŞÇİSİ	MADENCİ (GENEL)	KABLO AĞI BANTLAMA ELEMANI
MADENCİ (GENEL)	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	PORSELEN VE SERAMİK EŞYASI İMAL İŞÇİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
PAKETLEME İŞÇİSİ (CAM)	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	KONFEKSİYON İŞÇİSİ
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	PAKETLEME İŞÇİSİ (CAM)	BÜRO MEMURU (İDARİ İŞLER)

KABLO AĞI BANTLAMA ELEMANI	BÜRO MEMURU (İDARİ İŞLER)	PORSELEN VE SERAMİK EŞYASI İMAL İŞÇİSİ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	SEKRETER
BÜRO MEMURU (İDARİ İŞLER)	KABLO AĞI BANTLAMA ELEMANI	SERAMİK İMAL İŞÇİSİ
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	PROSES İŞÇİSİ	ÖN MUHASEBECİ
PROSES İŞÇİSİ	PAZARLAMACI	GÜVENLİK GÖREVLİSİ
PAZARLAMACI	İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	HEMŞİRE
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	İMAL İŞÇİSİ	ARKEOLOG
ARKEOLOG	FORKLİFT OPERATÖRÜ	MUHASEBECİ
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	ARKEOLOG	GARSON (SERVİS ELEMANI)
GARSON (SERVİS ELEMANI)	MAKİNE BAKIMCI	KASİYER
ÖN MUHASEBECİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)	BULAŞIKÇI (STEVARD)
İMAL İŞÇİSİ	SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	AŞÇI
FORKLİFT OPERATÖRÜ	ELEKTRİKÇİ (GENEL)	ÇİNİ İŞLEMECİSİ

Kaynak: İl İPA

Meslek gruplarından detaya inerek en çok çalışılan meslekler yukarıdaki tabloda gösterilmiştir. En fazla çalışılan meslekler seramik imal işçisi, porselen ve seramik eşyası imal işçisi ile madenci(genel) meslekleridir. Kadınlarda en fazla çalışılan mesleklerde paketleme işçisi (cam), kablo ağı bantlama elemanı ve dikiş makinesi operatörü-kumaş yer almaktadır. Erkeklerde seramik imal işçisi, madenci(genel) ve şoför-yük taşıma ilk sıralardadır. Erkeklerin ve kadınların en fazla çalıştığı ilk yirmi mesleğe bakıldığında paketleme işçisi (cam), kablo ağı bantlama elemanı, temizlik görevlisi, büro memuru (idari işler), porselen ve seramik eşyası imal işçisi, seramik imal işçisi, satış temsilcisi, arkeolog ve garson meslekleri ortak mesleklerdendir.

AÇIK İŞLER

İPA referans dönemi içerisinde (15 Mayıs-27 Haziran) ziyaret edilen işyerlerinin eleman ihtiyacı duyduğu meslekler, mevcut işgücü talebi hakkında değerlendirme yapılmasına imkân sunan önemli bir göstergedir. Araştırma kapsamındaki 982 işyerinin 228 tanesinde 1.296 açık iş olduğu görülmektedir.

Tablo 22: Sektörlere Göre Açık İş Oranı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı 2014	Açık İş Oranı 2013
Madencilik ve taş ocakçılığı	26	2,0%	0,8%	1,54%
İmalat	586	45,2%	4,0%	3,93%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%	0,0%	0%
İnşaat	106	8,2%	2,9%	3,46%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	248	19,1%	4,8%	2,12%
Ulaştırma ve depolama	68	5,3%	3,4%	1,74%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	56	4,3%	6,7%	6,56%
Bilgi ve iletişim	1	0,1%	3,6%	0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0%
Gayrimenkul faaliyetleri	2	0,2%	7,1%	0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4	0,3%	1,1%	6,15%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	160	12,3%	4,1%	4,33%
Eğitim	22	1,7%	1,6%	2,83%

İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	7	0,5%	0,7%	1,85%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%	0,0%	0%
Diğer hizmet faaliyetleri	10	0,8%	4,1%	1,29%
Genel Toplam	**1.296**	**100,0%**	**3,5%**	**3,22%**

Kaynak: İl İPA

İPA kapsamındaki işyerlerinde toplam açık iş sayısı 1.296'dır. Bunun içerisinde en fazla açık işin olduğu sektör 586 ile imalat sektörüdür. Toplam açık işlerin %45,2'sini oluşturmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla açık iş olan sektörler sırasıyla toptan ve perakende ticaret, idari ve destek hizmet faaliyetleri ile inşaat sektörüdür. Açık iş oranı ilgili sektördeki talep potansiyelini de göstermektedir. Kütahya ilinde araştırma kapsamı içerisinde açık iş oranı %3,5 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran her 96,5 çalışanın yanında 3,5 kişiye ihtiyaç duyulduğunu ifade etmektedir. 2013 yılında açık iş oranı %3,22 iken 2014 yılında açık iş oranında artış gözlenmiştir.

Sektörel olarak açık iş oranlarına bakıldığında %7,1 ile gayrimenkul faaliyetleri ilk sırada yer almaktadır. Bu sektörü %6,7 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve %4,8 ile toptan ve perakende ticaret sektörü takip etmektedir. 2013 yılında bilgi ve iletişim ile gayrimenkul faaliyetlerinde açık iş oranı yokken 2014 yılında bu sektörlerde açık iş oranı boy göstermektedir.

Tablo 23: Cinsiyete Göre Açık İş Oranı

Cinsiyet	Genelleştirilmiş Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
Kadın	289	6.990	4,0%
Erkek	732	28.495	2,5%
Genel Toplam	**1.296**	**35.485**	**3,5%**

Kaynak: İl İPA

Kütahya ilinde 15 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında işyerlerinden alınan açık iş sayısı 1.296'dır. Alınan açık işlerin %22,3'ünde kadın eleman talep edilirken, %56,5'inde de erkek eleman talep edilmiştir. Açık işlerin %21,2'sinde de cinsiyet ayrımı yapılmamaktadır. Kütahya'daki açık iş oranı %3,5 iken kadınlardaki açık iş oranı % 4 ve erkeklerdeki açık iş oranı %2,5'dir.

Tablo 24: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	İşyeri Sayısı	Açık İş Verme Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	5	30	16,8%
İmalat	77	239	32,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	1	0,0%
İnşaat	26	172	15,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	62	250	24,9%
Ulaştırma ve depolama	11	64	16,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	17	54	31,5%
Bilgi ve iletişim	1	2	50,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	5	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	3	33,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4	38	10,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	8	31	25,9%

Eğitim	8	43	19,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4	19	21,1%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	1	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	3	30	11,1%
Genel Toplam	**228**	**982**	**23,2%**

Kaynak: İl İPA

En fazla işyeri bulunan sektör toptan ve perakende ticarettir. Açık işi olan işyerleri bakımından bilgi ve iletişim sektörü sürükleyici sektördür. Bu sektördeki iki işyerinden bir tanesinde açık iş bulunmaktadır. İmalat sektöründe de yaklaşık her üç işyerinden birinde açık iş bulunmaktadır. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor ile finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Tablo 25: Sektörlere ve İşyerlerinin Kuruluşuna Göre Açık İş Verme Oranı

Sektörler	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	1,7%	0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	2,2%
İmalat	8,7%	11,0%	2,3%	6,0%	3,2%	2,7%	33,9%
İnşaat	3,1%	2,6%	3,1%	1,0%	1,0%	0,5%	11,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	4,1%	7,7%	4,1%	4,5%	1,4%	5,5%	27,3%
Ulaştırma ve depolama	1,4%	0,5%	0,0%	0,9%	0,9%	0,9%	4,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1,8%	1,8%	2,2%	0,9%	0,4%	0,4%	7,5%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%	0,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%	0,0%	0,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%	1,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,5%	1,0%	0,5%	0,5%	0,0%	1,0%	3,5%
Eğitim	1,8%	0,0%	0,0%	0,5%	0,9%	0,5%	3,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	1,3%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	1,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,5%	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%	0,5%	1,5%
Genel Toplam	**23,2%**	**27,5%**	**13,2%**	**15,2%**	**8,8%**	**12,0%**	**100,0%**

Kaynak: İl İPA

Kütahya'daki işyerlerinin %23,2'si açık iş talebinde bulunmuştur. Açık iş talep eden işyerlerinin %23,2'sini 0-4 yıl önce kurulan işyerleri, %27,5'ini 5-9 yıl önce kurulan işyerleri oluşturur. %13,2'sini 10-14 yıl önce kurulan işyerleri, %15,2'sini 15-19 yıl önce kurulan işyerleri, %8,8'ini 20-24 yıl önce kurulan işyerleri ve %12'sini de 25 yıl ve daha eski yıllarda kurulan firmaların oluşturduğu görülmüştür. Açık iş talep eden işyerlerinin %33,9'u imalat, %27,3'ü toptan ve perakende ticaret, %11,3'ü de inşaat sektöründedir.

Tablo 26: Sektörlere Göre Eleman Arama Kanallarının Dağılımı

Sektörler	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları	Genel Toplam

Madencilik ve taş ocakçılığı	1,8%	0,0%	1,4%	0,0%	0,0%	2,0%
İmalat	31,1%	1,5%	23,1%	0,7%	0,0%	45,2%
İnşaat	2,3%	2,7%	4,6%	0,5%	0,0%	8,2%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	13,0%	0,1%	11,0%	2,0%	0,0%	19,1%
Ulaştırma ve depolama	2,9%	0,0%	2,6%	0,0%	0,0%	5,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3,3%	1,2%	3,0%	0,9%	0,9%	4,3%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	0,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,1%	0,0%	0,3%	0,1%	0,0%	0,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7,6%	0,0%	0,4%	6,2%	0,0%	12,3%
Eğitim	0,9%	0,0%	0,7%	0,5%	0,0%	1,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,5%	0,0%	0,5%	0,2%	0,0%	0,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,5%	0,0%	0,3%	0,0%	0,0%	0,8%
Genel Toplam	**64,0%**	**5,5%**	**48,1%**	**11,1%**	**0,9%**	**100,0%**

Kaynak: İl İPA

Açık iş veren işyerlerinin %64'ü İŞKUR kanalıyla, %5,5'i gazete-ilan v.b ile, %48,1'i akraba-eş dost vasıtasıyla, %11,1'i internet-sosyal medya aracılığıyla %0,9'u da özel istihdam büroları ile elemanlarını bulmaya çalışmaktadır. İmalat, toptan ve perakende ticaret, madencilik, ulaştırma ve depolama, konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetleri, idari ve destek hizmet faaliyetleri, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde en çok tercih edilen iş arama kanalı İŞKUR'dur.

Tablo 27: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Açık İş Sayıları						
Sektörler	**Kadın**	**Erkek**	**Farketmez**	**Kadın**	**Erkek**	**Farketmez**	**Genel Toplam**
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	16	10	0,00%	61,54%	38,46%	26
İmalat	249	228	109	42,49%	38,91%	18,60%	586
İnşaat	2	99	5	1,89%	93,40%	4,72%	106
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	25	140	83	10,08%	56,45%	33,47%	248
Ulaştırma ve depolama	2	47	19	2,94%	69,12%	27,94%	68
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3	26	27	5,36%	46,43%	48,21%	56
Bilgi ve iletişim	0	0	1	0,00%	0,00%	100,00%	1
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0	2	0,00%	0,00%	100,00%	2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0	2	2	0,00%	50,00%	50,00%	4
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0	158	2	0,00%	98,75%	1,25%	160
Eğitim	4	0	18	18,18%	0,00%	81,82%	22
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3	0	4	42,86%	0,00%	57,14%	7
Diğer hizmet faaliyetleri	0	10	0	0,00%	100,00%	0,00%	10
Genel Toplam	**289**	**732**	**275**	**22,30%**	**56,48%**	**21,22%**	**1.296**

Kaynak: İl İPA

Kütahya ilinde 2014 İPA kapsamında işyerlerinden alınan açık işlerin %22,3'ünde kadın eleman talep edilirken, %56,5'inde de erkek eleman talep edilmiştir. Açık işlerin %21,2'sinde de cinsiyet ayrımı yapılmamıştır. En fazla açık iş talep eden sektör olan imalat sektöründe en fazla kadın işgücü talep edilmektedir. Açık iş sayılarında ikinci sırayı alan toptan ve perakende ticaret sektöründe en fazla

erkek işgücü talep edilmektedir. İnşaat, idari ve destek hizmet faaliyetleri, madencilik ve taş ocakçılığı ile diğer hizmet faaliyetlerinde de erkekler daha çok tercih edilmektedir. Bilgi ve iletişim ile gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde alınan açık işlerde cinsiyet ayrımı gözetilmemektedir.

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	490	14.126	37,8%	3,4%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	388	5371	29,9%	6,7%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	111	2.463	8,6%	4,3%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	110	4.621	8,5%	2,3%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	106	3.506	8,2%	2,9%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	49	2.383	3,8%	2,0%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	33	2.188	2,5%	1,5%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	7	287	0,5%	2,3%
YÖNETİCİLER	3	539	0,2%	0,6%
Genel Toplam	**1.296**	**35.485**	**100,0%**	**3,5%**

Kaynak: İl İPA

Meslek gruplarına göre açık işlere bakıldığında tesis ve makine operatörleri ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar toplam açık işlerin yarısını oluşturmaktadır. En fazla çalışanı olan ve toplam açık iş dağılımında ilk sırayı alan tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubudur. Fakat bu meslek grubundaki açık iş oranı Kütahya geneli açık iş oranına hemen hemen eşittir. Açık iş dağılımında ikinci sırayı alan ve açık iş oranında sürükleyici olan meslek grubu sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlardır. En düşük açık iş oranı ise yöneticiler meslek grubudur ve Kütahya genelinin 2,9 puan altındadır. Toplam çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu da nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır.

Tablo 29: Açık İşlerin Meslek Grubuna ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Genel Toplam
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	7	8	21,21%	24,24%	33
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	7	56	6,60%	52,83%	106
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	19	72	17,27%	65,45%	110
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ	0	5	0,00%	71,43%	7

ÇALIŞANLARI					
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	2	29	4,08%	59,18%	49
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	17	271	4,38%	69,85%	388
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	9	69	8,1%	62,2%	111
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	226	222	46,12%	45,31%	490
YÖNETİCİLER	1	0	33,33%	0,00%	3
Genel Toplam	**289**	**732**	**22,30%**	**56,48%**	**1.296**

Kaynak: İl İPA

Meslek gruplarına göre işverenlerin talep ettikleri açık işlere baktığımızda en fazla açık iş, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubudur. En fazla açık iş talep edilen tesis makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda daha çok kadın işgücü tercih edilmektedir. Açık iş sayılarında ikinci sırayı alan sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda ise daha çok erkek işgücü tercih edilmektedir. Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubundaki açık işlerde cinsiyet ayrımı yapmamaktadır.

Tablo 30: Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Genel Toplam
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	117	0	40,48%	0,00%	138
SERAMİK İMAL İŞÇİSİ	73	21	25,26%	2,87%	98
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	0	57	0,00%	7,79%	62
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	10	0	3,46%	0,00%	57
MAKİNE BAKIMCI	0	49	0,00%	6,69%	49
PROSES İŞÇİSİ	0	46	0,00%	6,28%	46
GARSON (SERVİS ELEMANI)	1	20	0,35%	2,73%	42
KABLO AĞI BANTLAMA ELEMANI	31	0	10,73%	0,00%	31
MADENCİ (GENEL)	0	21	0,00%	2,87%	31
PAZARLAMACI	2	6	0,69%	0,82%	30
BEDEN İŞÇİSİ (TAŞIMA, YÜKLEME-BOŞALTMA)	0	28	0,00%	3,83%	28
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	0	26	0,00%	3,55%	26
SIHHİ TESİSATÇI/ISITMA VE SIHHİ TESİSATÇI	0	23	0,00%	3,14%	23
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	6	11	2,08%	1,50%	23
MAKİNE MÜHENDİSİ	0	18	0,00%	2,46%	20
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	0	16	0,00%	2,19%	18
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	0	17	0,00%	2,32%	17
MOBİLYA MONTAJ İŞÇİSİ	0	15	0,00%	2,05%	16
FIRINCI USTASI-UNLU MAMULLER	0	3	0,00%	0,41%	13
PAKETLEME İŞÇİSİ (CAM)	0	0	0,00%	0,00%	13
Genel Toplam	**289**	**732**	**100,00%**	**100,00%**	**1.296**

Kaynak: İl İPA

2014 İPA kapsamında alınan açık iş sayılarında 289 kadın işgücü, 732 erkek işgücü talep edilmiştir. Talep edilen kadın açık iş sayılarının %40,48'i dikiş makinesi operatörlüğünde, %25,26'sı seramik imal işçiliğinde ve %10,73'ü de kablo ağı bantlama elemanı mesleğindedir. Talep edilen erkek açık iş

sayılarının %7.79'u kaynakçı (oksijen ve elektrik), %6,69'u makine bakımcı, %6,28'i proses işçisi ve %3,83'ü beden işçisi (taşıma, yükleme-boşaltma) mesleğindedir. Talep edilen erkek açık iş gücünde dikiş makinesi operatörü-kumaş, konfeksiyon işçisi ve kablo ağı bantlama elemanı meslekleri bulunmamaktadır. En fazla açık iş talep edilen ilk yirmi meslek arasında yer alan paketleme işçisi(cam) mesleğinde işverenler cinsiyet ayrımı belirtmemişlerdir.

Tablo 31: Mesleklerin Becerilere Göre Dağılımı

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fazla Mesaiye Kalabilme	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Ahlakına Sahip Olma	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Seyahat Edebilme Esnekliği	Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki /Teknik Bilgi ve Tecrübe
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ -KUMAŞ	0,00%	16,60%	34,10%	0,00%	11,40%	18,90%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	75,70%
SERAMİK İMAL İŞÇİSİ	1,10%	90,40%	100,00%	1,10%	80,90%	95,80%	0,00%	0,00%	0,00%	1,10%	6,40%	0,00%	77,70%
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	0,00%	44,30%	84,80%	0,00%	0,00%	91,60%	0,00%	0,00%	0,00%	37,20%	3,40%	0,00%	18,50%
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	0,00%	18,20%	100,00%	45,50%	0,00%	36,40%	18,20%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	36,40%
MAKİNE BAKIMCI	0,00%	53,20%	100,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	46,80%	0,00%	0,00%
PROSES İŞÇİSİ	0,00%	34,10%	100,00%	0,00%	9,10%	4,50%	0,00%	0,00%	0,00%	22,70%	11,40%	0,00%	11,40%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	9,60%	51,20%	51,20%	36,70%	53,50%	73,20%	9,60%	10,00%	0,00%	29,50%	48,80%	0,00%	39,10%
KABLO AĞI BANTLAMA ELEMANI	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
MADENCİ (GENEL)	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	39,50%	0,00%	0,00%	32,70%	0,00%	32,70%	0,00%	39,50%
PAZARLAMACI	3,90%	3,90%	3,90%	7,40%	82,60%	59,50%	3,90%	63,00%	38,70%	7,40%	24,80%	0,00%	3,90%
BEDEN İŞÇİSİ (TAŞIMA, YÜKLEME-BOŞALTMA)	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	92,60%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	0,00%	28,30%	40,50%	28,30%	40,50%	87,90%	0,00%	8,10%	59,00%	28,30%	57,20%	0,00%	37,00%
SIHHİ TESİSATÇI/ISITMA VE SIHHİ TESİSATÇI	0,00%	50,00%	100,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	36,40%	59,10%	40,90%	45,50%	68,20%	68,20%	0,00%	86,40%	0,00%	31,80%	36,40%	27,30%	27,30%

MAKİNE MÜHENDİSİ	0,00%	84,60%	5,10%	0,00%	0,00%	94,90%	84,60%	0,00%	0,00%	0,00%	84,60%	84,60%	0,00%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	0,00%	0,00%	42,20%	0,00%	29,10%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	57,80%
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	0,00%	33,80%	53,00%	0,00%	6,20%	66,90%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	13,90%	0,00%	60,90%
MOBİLYA MONTAJ İŞÇİSİ	0,00%	26,70%	93,40%	20,00%	20,00%	66,70%	13,30%	6,70%	6,70%	13,30%	13,30%	0,00%	53,30%
FIRINCI USTASI-UNLU MAMULLER	14,80%	14,80%	14,80%	14,80%	22,60%	100,00%	14,80%	0,00%	0,00%	14,80%	14,80%	0,00%	92,30%
PAKETLEME İŞÇİSİ (CAM)	0,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	58,30%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%

Kaynak: İl İPA

Dikiş makinesi operatörü-kumaş mesleğindeki açık işlerin bulunduğunu belirten işyerlerinin %75,7'sinde yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe, %34,1'i fiziki ve bedensel yeterlilik,%18,9'u iş ahlakına sahip olma, %16,6'sı fazla mesaiye kalabilme, %11,4'ü iletişim ve ifade yeteneği becerilerini talep etmektedir. Bununla birlikte bilgisayar kullanımı, hesap yapabilme yeteneği, proje tabanlı çalışma, satış ve pazarlama, seyahat edebilme esnekliği, sorun çözme ve bağımsız karar verebilme, takım çalışması ve yabancı dil becerilerine gerek duyulmamaktadır.

Seramik imal işçisi mesleğindeki açık işlerin %100'ünde fiziki ve bedensel yeterlilik, %95,8'i iş ahlakına sahip olma, %90,4'ü fazla mesaiye kalabilme, %80,9'u iletişim ve ifade yeteneği, %77,7'si yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe becerilerini talep etmektedir. Bununla birlikte proje tabanlı çalışma, satış ve pazarlama, seyahat edebilme esnekliği ve yabancı dil becerilerine gerek duyulmamaktadır.

Fiziki ve bedensel yeterlilik açık işler için en yüksek oranda talep edilen bir beceridir. Açık iş olan mesleklerin neredeyse tamamında istenilen bir beceridir. Söz konusu beceri; seramik imal işçisi, konfeksiyon işçisi, madenci (genel) ve beden işçisi (yükleme-boşaltma) gibi fiziki ve bedensel yeterliliğin ve dayanıklılığının ön plana çıktığı mesleklerde açık iş talebinde bulunan işyerleri tarafından oldukça yüksek düzeylerde talep edilmiştir. Pazarlamacı, makine mühendisi gibi fiziksel dayanıklılığın çok gerekmediği mesleklerde tercih edilme oranı düşüktür.

Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe becerisi de İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına katılarak açık iş talebinde bulunan işyerleri tarafından yüksek düzeyde talep edilen bir diğer beceridir. Söz konusu beceri açık iş talebinde bulunan işyerleri tarafından paketleme işçisi (cam), beden işçisi (taşıma-yükleme-boşaltma) ve fırıncı ustası-unlu mamuller gibi mesleklerde oldukça yüksek düzeylerde talep edilmiştir.

İletişim ve ifade yeteneği becerisi İşgücü Piyasası Araştırmasına katılan işyerleri tarafından; pazarlamacı ve satış temsilcisi mesleklerinde yüksek düzeyde talep edilmiştir. Kaynakçı (oksijen elektrik), konfeksiyon işçisi, kablo ağı bantlama elemanı, madenci (genel) ve beden işçisi (genel) gibi mesleklerde bu beceri aranmamıştır.

Proje tabanlı çalışma becerisi özellikle makine mühendisliği mesleğinde açık iş talebinde bulunan işyerleri tarafından yüksek düzeyde talep edilmiştir. Seyahat edebilme esnekliği İşgücü Piyasası Araştırmasına katılarak açık iş talebinde bulunan işyerleri tarafından talep edilen beceri düzeylerinden bir diğeridir. Seyahat edebilme beceri düzeyi; madenci (genel), pazarlamacı ve şoför-yük taşıma gibi mesleklerde oldukça yüksek düzeyde talep edilmiştir.

Tablo 32: Mesleklere Göre Eleman Arama Kanalının Dağılımı

Meslekler	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
BÜRO MEMURU (GENEL)	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
SEKRETER	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
BÜRO MEMURU (İDARİ İŞLER)	49,9%	0,0%	0,0%	50,1%	0,0%
DEPO SORUMLUSU	100,0%	0,0%	75,0%	0,0%	0,0%
LOJİSTİK ELEMANI	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
YER HOSTESİ	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
ÖN MUHASEBECİ	64,0%	0,0%	64,3%	0,0%	0,0%
ÇOCUK GELİŞİMİ MESLEK ELEMANI	100%	0%	100%	0%	0%
AŞÇI	80,0%	19,5%	59,4%	29,7%	19,5%
AŞÇI YARDIMCISI	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
KEBAP USTASI	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
TURİZM VE OTELCİLİK ELEMANI	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
DİREKSİYON EĞİTMENİ	75,0%	0,0%	75,0%	25,0%	0,0%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	68,5%	16,8%	58,0%	29,5%	9,6%
KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
SATIŞ DANIŞMANI	50,1%	0,0%	70,0%	0,0%	0,0%
AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	100,0%	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%
KASİYER	77,3%	0,0%	55,8%	0,0%	0,0%
REYON GÖREVLİSİ	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İl İPA

Yukarıdaki tabloda açık işi olan işyerlerinin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla hangi açık iş arama kanallarından yararlandıklarının bilgisi yer almaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasına katılan işyerlerinin en fazla açık iş talebinde bulunduğu meslek olan dikiş makinesi operatörü-kumaş

mesleğindeki açık işlerin %85'i İŞKUR, %96'sı akraba-eş dost ve %10'u internet-sosyal medya aracılığıyla çalışan arama kanallarına başvurmuştur.

Seramik imal işçisi mesleğindeki açık işlerin %98'i İŞKUR, %5'i internet-sosyal medya ve %4'ü akraba-eş dost aracılığıyla çalışan arama kanallarına başvurmuştur. Kaynakçı (oksijen elektik) mesleğindeki açık işlerin %38'i İŞKUR, %22'si internet-sosyal medya ve %6'sı akraba-eş dost aracılığıyla çalışan arama kanallarına başvurmuştur. Konfeksiyon mesleğindeki açık işlerin %36'sı İŞKUR, %20'si akraba-eş dost ve %10'u gazete ilan aracılığıyla çalışan arama kanallarına başvurmuştur.

Grafik 8: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

Kaynak: İl İPA

İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre açık iş olduğunu ifade eden işyerlerinin %36'sı istihdam etmeyi düşündükleri kişiler için herhangi bir eğitim düzeyinin önemli olmadığını "Farketmez" seçeneğini işaretleyerek ifade etmişlerdir. İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına katılan işyerlerinin en fazla tercih ettiği bir diğer seçenek %29,6 ile lise altı eğitim düzeyidir. Meslek lisesi mezunlarının genel lise mezunlarına göre tercih edilme oranı daha yüksektir. En fazla açık iş verilen mesleklerden dikiş makinesi operatörü-kumaş, seramik imal işçisi ve kaynakçı gibi meslekler özel bir eğitim gerektirmediğinden açık işlerde çoğunlukla "Farketmez" veya "lise altı" eğitim düzeyinin tercih edilmesi doğaldır. "Farketmez" seçeneğinde işveren için önemli olan eğitim düzeyi değil mesleğe ilişkin yeterli bilgi ve beceridir sonucuna da ulaşabiliriz. İşverenlerin %4,9'u çıraklık eğitim mezunu, %1,4'ü meslek yüksekokulu mezunu ve %3,5'i de lisans mezunu eleman talep etmektedir.

Grafik 9: Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

Kaynak: İl İPA

İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre açık iş olduğunu ifade eden işyerlerinin %22,3'ü kadın işgücünü, %56,5'i erkek işgücünü istihdam etmeyi düşündüklerini belirtmiştir. Kadın işgücünü istihdam etmeyi düşünen işverenlerin %26,4'ü meslek lisesi mezuniyeti isterken %19,5'i de eğitim düzeyinin önemli olmadığını ifade etmiştir. Daha sonra sırasıyla lise altı eğitim(%18,4), çıraklık eğitimi(%18,1), genel lise(%17), meslek yüksekokulu (%0,4) ve lisans mezunu(%0,4) olmalarını talep etmiştir.

Erkek işgücünü istihdam etmeyi düşünen işverenlerin %39,7'si lise altı eğitim isterken %35,7'si de eğitim düzeyinin önemli olmadığını ifade etmiştir. Daha sonra sırasıyla meslek lisesi(%9,6), genel lise(%7,7), lisans(%3,7), meslek yüksekokulu(%1,7) ve çıraklık eğitimi(%1,5) mezunu olmalarını talep etmektedir.

Tablo 33: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

Satır Etiketleri	İhracat yapan Firmaların Açık İş Sayısı	İhracat yapan Firmaların Açık İş Dağılımı	Kütahya Geneli Açık İş Sayısı	Kütahya Geneli Açık İş Dağılımı	Yabancı Ortaklığı Olan Firmaların Açık İş Sayısı	Yabancı Ortaklığı Olan Firmaların Açık İş Dağılımı
Çıraklık Eğitimi	1	0,30%	63	4,90%	0	0,00%
Lise altı	86	23,70%	383	29,60%	0	0,00%
Genel lise	51	14,20%	153	11,80%	0	0,00%
Meslek lisesi	88	24,40%	161	12,40%	5	9,10%
Meslek yüksekokulu	1	0,30%	19	1,40%	0	0,00%
Lisans	6	1,70%	46	3,50%	1	1,80%
Farketmez	127	35,30%	467	36,00%	51	89,10%
Genel Toplam	**360**	**100,00%**	**1.296**	**100,00%**	**57**	**100,00%**

Kaynak: İl İPA

Açık iş talebi olduğunu ifade eden işyerlerinden alınan verilere göre 1.296 açık iş sayısının olduğu belirlenmiştir. Açık iş sayılarının %27,8'ini ihracat yapan firmalar talep etmiştir. İhracat yapan firmalardan alınan açık iş sayılarının %35,3'ü için herhangi bir eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilirken, %24,4'ünün meslek lisesi, %23,7'sinin lise altı ve %14,2'sinin de genel lise eğitim düzeyine sahip olması gerektiği ifade edilmiştir.

Açık iş sayılarının %4,4'ünü yabancı ortaklığı olan firmalar talep etmiştir. Yabancı ortaklığı olan firmalardan alınan açık iş sayılarının %89,1 için herhangi bir eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilirken, %9,1'inin meslek lisesi ve %1,8'inin lisans mezunu olması gerektiği ifade edilmiştir.

Tablo 34: Açık İşlerin Eğitim Durumunun Eleman Arama Kanallarına Göre Dağılımı

	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	7,2%	0,0%	94,4%	0,0%	0,0%
Lise altı	70,6%	4,4%	28,6%	15,2%	0,0%
Genel lise	79,5%	2,0%	27,8%	13,6%	0,0%
Meslek lisesi	69,2%	22,0%	29,7%	7,5%	7,5%
Meslek yüksekokulu	64,5%	5,6%	88,8%	0,0%	0,0%
Lisans	81,8%	0,0%	27,0%	58,4%	0,0%
Farketmez	57,2%	3,1%	71,6%	4,8%	0,0%
Genel Toplam	**64,0%**	**5,5%**	**48,1%**	**11,1%**	**0,9%**

Kaynak: İl İPA

Açık iş veren işyerlerinin %64'ü İŞKUR kanalıyla, %5,5'i gazete-ilan v.b ile, %48,1'i akraba-eş dost vasıtasıyla, %11,1'i internet-sosyal medya aracılığıyla %0,9'u da özel istihdam büroları ile elemanlarını bulmaya çalışmaktadır. İmalat, toptan ve perakende ticaret, idari ve destek hizmet faaliyetleri, konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetleri, ulaştırma ve depolama, inşaat sektörlerinde en çok tercih edilen iş arama kanalı İŞKUR'dur.

Grafik 10: Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı

Kaynak: İl İPA

Açık iş bulunan mesleklerde istenen becerilerin genel toplamının yüzde oranlarına bakıldığında açık işi olduğunu belirten işyerlerinin %65,4'ü fiziki ve bedensel yeterlilik, %62,3'ü iş ahlakına sahip olma, %46,6'sı yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe ve %39,8'i fazla mesaiye kalabilme becerileri talep edilmektedir. Buna ek olarak açık işlerde toplamda en az tercih edilen beceri ise %2,5 ile yabancı dil becerisidir.

Grafik 11: Beceriler ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

Kaynak: İl İPA

2014 İPA kapsamında işverenlere talep ettikleri mesleklerde hangi becerilere sahip olunması ile ilgili sorulan sorunun cevaplarına göre işverenler erkeklerde en fazla fiziki ve bedensel yeterlilik becerisini istemektedir. Daha sonra sırasıyla; iş ahlakına sahip olma, fazla mesaiye kalabilme, takım çalışması ve yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe becerileri gelmektedir. Kadınlarda ise en fazla yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübeye sahip olunmasını istemektedir. Daha sonra sırasıyla; fiziki ve bedensel yeterlilik, iş ahlakına sahip olma, iletişim ve ifade yeteneği ve fazla mesai becerileri gelmektedir.

Tablo 35: Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılımı

Beceriler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Farketmez	Genel Toplam
Bilgisayar kullanımı	0%	4%	12%	16%	55%	35%	2%	2%	7%
Fazla Mesaiye Kalabilme	0%	47%	12%	84%	53%	70%	29%	29%	40%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2%	88%	50%	75%	48%	30%	62%	62%	65%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	0%	12%	19%	13%	48%	14%	9%	9%	12%
İletişim ve İfade Yeteneği	0%	14%	45%	65%	59%	30%	17%	17%	26%
İş Ahlakına Sahip Olma	7%	73%	44%	93%	76%	88%	53%	53%	62%
Proje Tabanlı Çalışma	0%	2%	5%	11%	31%	59%	5%	5%	7%
Satış ve Pazarlama Becerisi	0%	2%	26%	3%	0%	7%	3%	3%	5%
Seyahat Edebilme Esnekliği	0%	12%	19%	7%	36%	12%	6%	6%	10%
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	0%	13%	10%	33%	42%	23%	10%	10%	14%
Takım Çalışması	2%	25%	37%	38%	48%	72%	19%	19%	27%
Yabancı Dil	0%	0%	0%	0%	0%	50%	1%	1%	3%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	100%	15%	13%	94%	48%	30%	62%	62%	47%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İl İPA

2014 İPA kapsamında işverenlerin talep ettikleri açık işlerdeki mesleklerde eğitim durumlarının becerilere göre dağılımını incelediğimizde çıraklık eğitimi, meslek lisesi ve lisansüstü mezunu adaylardan istedikleri en fazla beceri yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübedir. İşverenlerin talep ettikleri mesleklerde meslek yüksekokulu ve lisans mezunu olmasını istedikleri adaylarda en fazla

tercih edilen beceri iş ahlakına sahip olmadır. Lise altı ve genel lise eğitim mezuniyetinde ise en fazla fiziki ve bedensel yeterlilik istenmektedir.

Tablo 36: İhracat Yapan Firmalarda Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı

Beceriler	İhracat Yapan Firmaların Açık İş Sayısı	İhracat Yapan Firmaların Beceri Dağılımı	Toplam Açık İş Sayısı	Beceri Dağılımı
Bilgisayar kullanımı	5	1,40%	94	7,30%
Fazla Mesaiye Kalabilme	194	53,90%	516	39,80%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	276	76,50%	847	65,40%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	24	6,60%	156	12,00%
İletişim ve İfade Yeteneği	113	31,20%	333	25,70%
İş Ahlakına Sahip Olma	197	54,60%	807	62,30%
Proje Tabanlı Çalışma	3	0,90%	97	7,40%
Satış ve Pazarlama Becerisi	20	5,50%	68	5,20%
Seyahat Edebilme Esnekliği	13	3,70%	126	9,70%
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	17	4,60%	182	14,00%
Takım Çalışması	33	9,30%	350	27,00%
Yabancı Dil	0	0,00%	33	2,50%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	192	53,30%	604	46,60%
Genel Toplam	**360**	**100,00%**	**1.296**	**100,00%**

Kaynak: İl İPA

Açık iş sayısının %27,7'sini ihracat yapan firmalar talep etmektedir. Açık işlerde en fazla tercih edilen beceri fiziki ve bedensel yeterliliktir. Daha sonra sırasıyla; iş ahlakına sahip olma, yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe, fazla mesaiye kalabilme ve takım çalışması gelmektedir. Açık işlerde en az tercih edilen beceri de sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileridir.

İhracat yapan firmalarında en fazla tercih ettikleri beceri fiziki ve bedensel yeterliliktir. Sonra sırasıyla; iş ahlakına sahip olma, fazla mesaiye kalabilme ve yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe gelmektedir. İhracat yapan firmalarda işverenlerin talep ettikleri mesleklerde yabancı dil bilme özelliği tercih edilmemiştir.

Grafik 12: Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı

Kaynak: İl İPA

Açık işlerin tamamı için işyerlerinin açık iş arama kanallarından hangi düzeylerde yararlandıklarına bakılacak olursa, açık iş olan işyerlerinin %64'ü İŞKUR aracılığıyla, %48,1'i akraba-eş dost, %11,1'i internet sosyal medya, %5,5 gazete-ilan ve %0,9'u da özel istihdam büroları aracılığıyla açık iş

taleplerini karşılamaya çalışmaktadır. 2013 yılına baktığımızda açık iş olan işyerlerinin %58'i İŞKUR aracılığıyla açık iş taleplerini karşılamaktayken 2014 yılında İŞKUR aracılığıyla talep karşılama %64'e yükselmiştir ve ilk sırada yer almıştır.

Tablo 37: Açık İşlerin Eleman Arama Kanalına Göre Dağılımı

Arama Kanalı	Yabancı Ortaklığı Olan Firmalar	İhracat Yapan Firmalar	Kütahya Genel
İŞKUR aracılığıyla	38,1%	79,9%	64,0%
Gazete-İlan v.b	0,0%	1,2%	5,5%
Akraba-Eş Dost	71,0%	27,6%	48,1%
İnternet-Sosyal Medya	29,0%	6,0%	11,1%
Özel istihdam Büroları	0%	0%	0,9%

Kaynak: İl İPA

Kütahya ilinde bulunan işyerleri iş arama kanallarını kullanırken ilk sırada İŞKUR'u tercih etmektedir. İhracat yapan firmalarda da İŞKUR ilk sıradadır. Daha sonra sırasıyla; akraba-eş dost, internet-sosyal medya ve gazete-ilan vb. gelmektedir. Yabancı ortaklığı olan firmaların en çok tercih ettiği eleman arama kanalı akraba-eş dosttur. Akraba-eş dost eleman arama kanalını İŞKUR ve internet-sosyal medya takip etmektedir. Kütahya'da özel istihdam bürosu olmadığı için özel istihdam bürolarının tercih edilme olasılığı bulunmamaktadır.

Tablo 38: Teşvikten Yararlanan İşyerlerinin Arama Kanalına Göre Dağılımı

Arama Kanalları	Evet	Hayır	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	72,8%	50,4%	62,8%
Gazete-İlan v.b	6,3%	0,0%	3,7%
Akraba-Eş Dost	59,2%	71,9%	63,6%
İnternet-Sosyal Medya	4,7%	6,0%	6,1%
Özel İstihdam Büroları	0,9%	0,0%	0,4%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İl İPA

Teşvikten yararlanan işyerlerinin %72,8'i İŞKUR'u, %59,2'si akraba-eş dostu, %6,3'ü gazete-ilan v.b, %4,7'si internet-sosyal medyayı ve %0,9'u da özel istihdam bürolarını kullanmaktadır.

Tablo 39: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Arama Kanalları	Evet	Hayır	Genel Toplam	Evet	Hayır	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	736	94	829	76,30%	28,70%	64,00%
Gazete-İlan v.b	30	41	71	3,10%	12,60%	5,50%
Akraba-Eş Dost	363	254	624	37,70%	77,90%	48,10%
İnternet-Sosyal Medya	128	16	144	13,30%	4,90%	11,10%
Özel İstihdam Büroları	12	0	12	1,20%	0,00%	0,90%
Genel Toplam	**964**	**326**	**1.296**	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**

Kaynak: İl İPA

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan firmaların %76,3'ü eleman arama kanalı olarak İŞKUR'u kullanmaktadır. Bu firmaların %37,3'ü akraba-eş dostu, %13,3'ü internet-sosyal medyayı ve %3,1'i de gazete-ilanı alternatif eleman arama kanalı olarak kullanmaktadır.

Tablo 40: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılımı

Arama Kanalları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı
İŞKUR aracılığıyla	730	77,2%
Gazete-İlan v.b	30	3,1%
Akraba-Eş Dost	351	37,1%
İnternet-Sosyal Medya	128	13,5%
Özel İstihdam Büroları	12	1,3%
Genel Toplam	**946**	**100,0%**

Kaynak: İl İPA

Kütahya ilinde 2014 İPA kapsamında alınan açık işlerin %72'sini İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işverenler talep etmiştir. Bu işverenlerin %77,2'si İŞKUR'u eleman arama kanalında ilk sırada tercih etmektedir. Daha sonra sırasıyla; akraba-eş dost, internet-sosyal medya ve gazete-ilan v.b gelmektedir.

Tablo 41: İşyeri Büyüklüğüne Göre Açık İş Oranı

İşyeri Büyüklüğü	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	Toplam İşyeri Sayısı	Açık İş Verme Oranı
1-9	131	1.528	7,9%	53	297	17,8%
10-49	723	11.417	6,0%	146	585	24,9%
50-249	195	8.290	2,3%	23	82	27,4%
250+	247	14.248	1,7%	6	17	37,3%
Genel Toplam	**1.296**	**35.485**	**3,5%**	**228**	**982**	**23,2%**

Kaynak: İl İPA

2014 İPA sonuçlarına göre Kütahya ilinde bulunan işyerlerinin %23,2'si açık iş talebinde bulunmuştur. Toplam açık iş sayısının %56'sı 10-49 arası kişi istihdam eden işyerleri tarafından, %19'u da 250 ve üzeri kişi istihdam eden işyerleri tarafından talep edilmiştir. Kütahya genelinde açık iş oranı %3,5'dir. Kütahya'daki her 100 iş pozisyonundan 96,5'i doludur ve3,5'i de doldurulmaya hazırlanılıyordur. En fazla açık iş oranı 1-9 arası kişi istihdam eden firmalarda görülmektedir. 1-9 arası kişi istihdam eden firmalardaki açık iş oranı Kütahya'nın genel açık iş oranından 4,4 puan daha fazladır. 10-49 arası kişi istihdam eden firmalardaki açık iş oranı da genel açık iş oranından 2,5 puan daha fazladır. 50 ve üzeri kişi istihdam eden firmalardaki açık iş oranı genel açık iş oranından daha düşüktür. 250 ve üzeri kişi istihdam eden firmaların açık iş verme oranı en yüksekken, açık iş oranı en düşüktür. Bu olayın sebebi de fazla sayıda çalışanın olmasıdır.

Tablo 42: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı

İşyerinin Yaşı	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	Toplam İşyeri Sayısı	Açık İş Verme Oranı
0-4	53	228	23,2%

5-9	63	242	25,9%
10-14	30	147	20,4%
15-19	35	146	23,8%
20-24	20	85	23,5%
25+	27	134	20,4%
Genel Toplam	**228**	**982**	**23,2%**

Kaynak: İl İPA

Kütahya ilindeki işyerlerinin %23,2'si açık iş talebinde bulunmuştur. 5-9 yaş arası firmaların %25,9'u, 15-19 yaş arası firmaların %23,8'i, 20-24 yaş arası firmaların %23,5'i, 0-4 yaş arası firmaların %23,2'si, 10-14 yaş arası firmalar ile 25 yaş ve üstü firmaların %20,4'ü açık iş talebinde bulunmuştur.

Tablo 43: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Oranı

İşyerinin Yaşı	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
0-4	355	9.006	3,8%
5-9	350	7.208	4,6%
10-14	111	4.899	2,2%
15-19	122	3.888	3,1%
20-24	87	2.797	3,0%
25+	269	7.688	3,4%
Genel Toplam	**1.296**	**35.485**	**3,5%**

Kaynak: İl İPA

Kütahya ilindeki açık iş oranı %3,5'dir. 5-9 yaş arası firmaların açık iş oranı diğer firmalara göre daha yüksektir. 5-9 yaş arası firmaların açık iş oranı genel açık iş oranından 1,1 puan yüksektir. İkinci sırayı 0-4 yaş arası firmalar almaktadır. Bu firmaların açık iş oranı da genel açık iş oranından 0,3 puan yüksektir. Diğer firmaların açık iş oranı genel açık iş oranından düşüktür.

Tablo 44: Kreş İmkânı Olan İşyerlerinin Açık İşlerinin Cinsiyet Dağılımı

	Açık İş İçin Cinsiyet Tercihi			
	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
Kreş İmkânı Olan İşyeri Sayısı	1	1	2	4
Açık İşi Olan İşyeri Sayısı	31	136	61	228
Kreş İmkânı Olan İşyeri Sayısı	24,2%	30,0%	45,7%	100,0%
Açık İşi Olan İşyeri Sayısı	13,4%	59,7%	26,9%	100,0%

Kaynak: İl İPA

Kütahya'daki açık iş talebinde bulunan işyerlerinin %1,8'ini kreş imkânına sahip işyerleri oluşturur. Kreş imkânına sahip işyerlerinden alınan açık iş sayısının %24,2'si kadın işgücünü, %30'u erkek işgücünü talep ederken %45,7'si için de cinsiyet önemli değildir. Açık iş talebinde bulunan işyerlerinin %13,4'ü kadın işgücünü, %59,7'si erkek işgücünü talep ederken %26,9'u için cinsiyet ayrımı yapılmamıştır.

Tablo 45: Servis ve Açık İş Olan İşyerlerinin Açık İş Dağılımı

Cinsiyet	Kreş ve Servis İmkânı Olan İşyerlerinin Açık İş Sayısı	Toplam Açık İş Sayısı	Kreş ve Servis İmkanı Olan İşyerlerinin Açık Dağılımı	Toplam Açık İş Dağılımı
Kadın	0	289	0,00%	22,3%
Erkek	6	732	20,70%	56,5%
Farketmez	24	275	79,30%	21,2%
Genel Toplam	**30**	**1.296**	**100,00%**	**100,0%**

Kaynak: İl İPA

Kütahya 2014 İPA sonuçlarına göre işyerlerinden 1.296 açık iş alınmıştır. Alınan açık iş sayısının %2,3'ünü kreş ve servis imkânına sahip işyerlerinden alınan açık iş sayısı oluşturur. Kreş ve servis imkânına sahip işyerlerinin açık iş sayısının %20,7'si erkek işgücü talep ederken %79,3'ü de cinsiyet ayrımı yapmamıştır. Kreş ve servis imkânına sahip işyerleri kadın işgücü talep etmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine 2014 yılı başından işyeri bilgi formu doldurulduğu döneme kadar hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanısıra, karşılamakta güçlük çektiği meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir.

Tablo 46: Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerde Eleman Sayısının Sektörel Dağılımı

Kaynak: İl İPA

TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılımı				
İl-Türkiye Karşılaştırması	Kütahya		Türkiye	
Sektör	Eleman Sayısı	Oran	Eleman Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	55	3,00%	3.295	1,20%
İmalat	810	44,10%	111.361	39,40%
İnşaat	184	10,00%	34.347	12,10%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	327	17,80%	48.979	17,30%
Ulaştırma ve depolama	63	3,40%	9.957	3,50%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	106	5,80%	21.918	7,80%
Bilgi ve iletişim	11	0,60%	3.631	1,30%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	32	1,70%	8.630	3,10%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	165	9,00%	18.839	6,70%
Eğitim	43	2,30%	4.027	1,40%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	26	1,40%	7.960	2,80%
Diğer hizmet faaliyetleri	17	0,90%	833	0,30%
Genel Toplam	**1.839**	**100%**	**282.704**	**100,00%**

TGÇM eleman sayısının sektörel dağılım tabloları incelendiğinde, hem Kütahya hem de Türkiye genelinde TGÇM eleman sayısı oranlarının imalat sektöründe yüksek olduğu görülmektedir. Bu oran Kütahya için %44,1 iken Türkiye için %39,4'tür. TGÇM eleman sayısı en az olan sektörler ise Türkiye için %0,3'lük oran ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, Kütahya için %0,6'lık oran ile Bilgi ve İletişim sektörleridir.

Tablo 47: TGÇM Eleman Açık İş Meslek Gruplarına Dağılımı

MESLEK GRUPLARI	TGÇM Eleman Sayısı	TGÇM Oranı	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	35	1,90%	33	8,20%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	118	6,40%	106	8,50%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	63	3,40%	110	0,50%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	29	1,60%	7	3,80%

PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	121	6,60%	49	29,90%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	792	43,10%	388	8,60%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	206	11,20%	111	37,80%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	465	25,30%	490	0,20%
YÖNETİCİLER	10	0,60%	3	0,00%
TOPLAM	**1.839**	**100,00%**	**1.296**	**2,50%**

Kaynak: İl İPA

Meslek gruplarına göre TGÇM oranı Kütahya'da %43,1 oranı ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar grubunda en fazla olup ikinci sırada %25,3'lük oran ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bunu izlemektedir. TGÇM açık iş sayılarının oranları sonucu en fazla TGÇM açık iş sayısının %37,8 oranı ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları grubunda olduğu ortaya çıkmaktadır. İkinci sırada %29,9 oranı ile Profesyonel Meslek Mensupları grubu yer almaktadır.

Tablo 48: Sektörlere Göre Toplam İşveren TGÇM İşveren Sayı ve Oranı

SEKTÖRLER	İşveren Sayısı	TGÇM İşveren Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	30	13	0
İmalat	239	123	1
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	0	0
İnşaat	172	51	0
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	250	100	0
Ulaştırma ve depolama	64	17	0
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	54	31	1
Bilgi ve iletişim	2	2	1
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	0	0
Gayrimenkul faaliyetleri	3	0	0
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	38	15	0
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	31	10	0
Eğitim	43	22	1
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	19	9	0
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	0	0
Diğer hizmet faaliyetleri	30	7	0
GENEL TOPLAM	**982**	**400**	**0**

Kaynak: İl İPA

Sektörlere göre teminde güçlük çekilen meslek(TGÇM) bildiren işveren sayısının toplam işveren sayısına oranı hesaplandığında, bilgi ve işlem sektörü üzerine çalışan iki işverenin her ikisi de TGÇM bildiren işverenler olduğu görülmektedir. Bunun yanında imalat, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve eğitim sektörlerindeki işverenlerin yarısından fazlasının yine TGÇM bildiren işverenler olduğu sonucu çıkmaktadır.

Tablo 49: Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Meslek Gruplarına Dağılımı

MESLEK GRUPLARI	Eleman Sayısı	Oran
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	35	1,90%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	118	6,40%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	63	3,40%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	29	1,60%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	121	6,60%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	792	43,10%

TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	206	11,20%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	465	25,30%
YÖNETİCİLER	10	0,60%
GENEL TOPLAM	**1.839**	**100,00%**

Kaynak: İl İPA

Temininde güçlük çekilen eleman sayısının meslek gruplarına dağılımında %43,1 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubuna ait oranların en yüksektir. ikinci sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubu yer almakta, bunu % 11,2'lik oran ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları grubu takip etmektedir.

Tablo 110: Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranı

MESLEK GRUPLARI	Toplam Çalışan Sayısı	Eleman Sayısı	Oran
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	2.188	35	1,60%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	3.506	118	3,40%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	4.621	63	1,40%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	287	29	10,20%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	2.383	121	5,10%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	5.371	792	14,70%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	2.463	206	8,40%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	14.126	465	3,30%
YÖNETİCİLER	539	10	1,90%
GENEL TOPLAM	**35.485**	**1.839**	**5,20%**

Kaynak: İl İPA

Meslek gruplarına göre TGÇM eleman sayısının toplam çalışan sayısına oranı tablosuna göre oranları en yüksek meslek gruplarımız, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda çalışan TGÇM eleman sayısının bu gruptaki toplam çalışan sayısına oranı %14,7; Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları grubunda çalışanların bu gruptaki toplam çalışan sayısına oranı %10,2'dir. Bunun yanında en düşük oran Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanların TGÇM eleman sayısının bu gruptaki toplam çalışan sayısına oranıdır. Bu oranın rakamsal değeri ise %1,4'tür.

Tablo 51: Mesleklerine Göre TGÇ Dağılımı

Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımı			
KÜTAHYA	**2014**	**KÜTAHYA**	**2013**
MESLEKLER	**ORAN**	**MESLEKLER**	**ORAN**
TUĞLA VE KİREMİT KALIPÇISI (ELLE)	11,40%	DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	8,80%
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	9,40%	MOBİLYA MONTAJ İŞÇİSİ	3,80%
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	4,30%	GARSON (SERVİS ELEMANI)	3,70%

PAZARLAMACI	3,40%	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	2,80%
MAKİNE BAKIMCI	3,20%	ÇİNİ İŞLEMECİSİ	2,40%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	2,70%	FIRINCI USTASI-UNLU MAMULLER	2,40%
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	2,60%	KALİTE KONTROLÖRÜ-KUMAŞ	2,40%
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	2,50%	SATIŞ TEMSİLCİSİ/PLASİYER	2,10%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	1,90%	MERME EBATLANDIRMA İŞÇİSİ	1,70%
MOBİLYA MONTAJ İŞÇİSİ	1,90%	ÜTÜCÜ(EL İLE)	1,70%
PROSES İŞÇİSİ	1,80%	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	1,60%
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	1,70%	TEKSTİL TERBİYE İŞÇİSİ	1,60%
FIRINCI USTASI-UNLU MAMULLER	1,50%	MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	1,60%
SIHHİ TESİSATÇI/ISITMA VE SIHHİ TESİSATÇI	1,30%	ELEKTRİKÇİ(GENEL)	1,50%
BAHÇIVAN	1,20%	AŞÇI	1,40%
MADENCİ (GENEL)	1,20%	KAYNAKÇI(OKSİJEN VE ELEKTRİK)	1,30%
AĞAÇ BİÇME MAKİNESİ OPERATÖRÜ (HIZARCI-KERESTECİ)	1,10%	KASİYER	1,30%
HAMURKÂR	1,00%	ÖN MUHASEBECİ	1,30%
PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI	1,00%	DEPO HAMALI	1,20%
İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)	0,90%	PAZARLAMACI	1,20%

Kaynak: İl İPA

Mesleklere göre temininde güçlük çekilen meslek(TGÇM) dağılımına bakıldığında, 2013 yılında TGÇ meslekler sıralaması %8,8'lik oran ile dikiş makinesi operatörü-kumaş birinci sırada, %3,8'lik oran ile Mobilya montaj işçisi ikinci sırada, %3,7'lik oran ile garson(servis elemanı) üçüncü sırada yer almaktadır. 2014 verileri TGÇM dağılımına göre ise ilk sırada %11,4 oranı ile Tuğla ve kiremit kalıpçısı(elle), ikinci sırada %9,4 oranı ile Dikiş makinesi operatörü ve üçüncü sırada %4,3 oranı ile Kaynakçı(oksijen ve elektrik) meslekleri yer almaktadır.

Tablo 52: Meslek Gruplarına Göre TGÇM İşveren Oranı

KÜTAHYA			
	TGÇM işveren Sayısı		
Meslek Grupları	Evet	Genel Toplam	Oran
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	5	15	35,30%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	13	43	30,90%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	5	22	25,50%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	1	5	24,70%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	11	51	21,10%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	22	134	16,10%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	10	55	17,40%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	21	72	28,60%
YÖNETİCİLER	1	4	22,40%
GENEL TOPLAM	**89**	**400**	**22,20%**

Kaynak: İl İPA

TGÇM işverenlerin meslek gruplarına dağılımı incelendiğinde, büro hizmetlerinde çalışan elemanlar grubuna dâhil işverenlerin %35,3'ü, hizmet ve satış elemanları grubundaki işverenlerin %30,9'u, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar grubundaki işverenlerin ise %28,6'sı TGÇM işverenlerdir. Bunun yanında Kütahya'daki işverenlerin %22,2'si temininde güçlük çekilen mesleklerde eleman talebi olan işverenlerdir.

Tablo 53: TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılım Oranları (2014)

TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılımı								
Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması	İşyerine ulaşım zorluğu	Çalışma sürelerinin uzunluğu
TUĞLA VE KİREMİT KALIPÇISI (ELLE)	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	30%	87%	43%	9%	1%	0%	9%	0%
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	34%	91%	90%	7%	0%	29%	0%	0%
PAZARLAMACI	41%	86%	33%	18%	0%	0%	0%	0%
MAKİNE BAKIMCI	54%	96%	95%	2%	5%	39%	0%	0%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	32%	44%	70%	20%	0%	14%	12%	10%
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	22%	56%	78%	0%	0%	0%	0%	0%
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	0%	57%	97%	5%	0%	0%	0%	0%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	9%	87%	74%	25%	15%	0%	0%	0%
MOBİLYA MONTAJ İŞÇİSİ	70%	27%	91%	15%	3%	0%	0%	0%
PROSES İŞÇİSİ	38%	50%	13%	50%	0%	0%	0%	0%
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	8%	100%	100%	7%	7%	0%	12%	0%
FIRINCI USTASI-UNLU MAMULLER	40%	82%	41%	11%	4%	7%	0%	0%
SIHHİ TESİSATÇI/ISITMA VE SIHHİ TESİSATÇI	52%	100%	100%	0%	0%	48%	0%	0%
BAHÇIVAN	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
MADENCİ (GENEL)	6%	94%	94%	6%	0%	0%	0%	0%
AĞAÇ BİÇME MAKİNESİ OPERATÖRÜ (HIZARCI-KERESTECİ)	0%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
HAMURKÂR	39%	78%	78%	17%	0%	17%	0%	0%
PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI	41%	100%	59%	0%	12%	0%	0%	0%
İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)	41%	86%	66%	0%	0%	0%	0%	0%
GENEL TOPLAM	**42%**	**69%**	**60%**	**8%**	**5%**	**5%**	**2%**	**2%**

Kaynak: İl İPA

İPA çalışmasının TGÇM nedenlerinin meslek içindeki dağılımları ile ilgili bölümünden elde edilen sonuçlara göre Tuğla ve Kiremit Kalıpçısı(elle) mesleğinde eleman temin edilememesinin nedeni %100 oranında bu meslekte işe başvuru yapılmamasıdır. Bu sonuca dayalı olarak Kütahya'da iş arayanların Tuğla ve Kiremit Kalıpçısı(elle) mesleğine rağbet etmedikleri yorumu yapılabilir. Dikiş makinesi operatörü-kumaş mesleğinde eleman temin edilememesinin en büyük nedeni %87 oranı ile Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasıdır. Kaynakçı(Oksijen ve elektrik) mesleğinde eleman temin edilememesinin en güçlü nedenleri %91 oranında Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve %90 oranında da Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasıdır.

Tablo 54: TGÇM İşyerlerinde TGÇ Nedeni Dağılımı

TGÇ NEDENLERİ	TGÇM İŞVEREN SAYISI	ORAN
Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	769	42%
Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	1.266	69%
Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	1.104	60%
Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	144	8%
Önerilen ücretin az bulunması	97	5%
Vardiyalı çalışma olması	90	5%
İşyerine ulaşım zorluğu	42	2%
Çalışma sürelerinin uzunluğu	34	2%
Genel Toplam	**1.839**	**100%**

Kaynak: İl İPA

TGÇM işyerlerinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında işverenler en yüksek neden olarak %69 oranı ile Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması seçeneğini göstermişlerdir. Bu nedeni müteakip %60 oranı ile Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve %42 oranı ile Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenleri izlemektedir. Geriye kalan Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi, Önerilen ücretin az bulunması, Vardiyalı çalışma olması, İşyerine ulaşım zorluğu ve Çalışma sürelerinin uzunluğu nedenlerinin temininde güçlük çekilme nedeni olarak çok az etkiye sahip olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 55: TGÇ Nedenleri Oransal Dağılımı Kütahya-Türkiye Karşılaştırması

TGÇ NEDENLERİ	TGÇM İŞVEREN SAYISI	ORAN	TÜRKİYE TGÇM İŞVEREN SAYISI	ORAN
Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	769	41,8%	123.119	43,6%
Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	1.266	68,9%	201.379	71,2%
Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	1.104	60,0%	168.293	59,5%
Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	144	7,8%	56.287	19,9%

Önerilen ücretin az bulunması	97	5,2%	61.229	21,7%
Vardiyalı çalışma olması	90	4,9%	27.417	9,7%
İşyerine ulaşım zorluğu	42	2,3%	20.068	7,1%
Çalışma sürelerinin uzunluğu	34	1,9%	16.883	6,0%
Genel Toplam	**1.839**	**100,0%**	**282.704**	**100,0%**

Kaynak: İl İPA

Temininde güçlük çekilen mesleklerin(TGÇM) nedenlerine bakıldığında, çalışma sonuçları Kütahya'da işverenlerin TGÇM nedeni olarak %68,9 oranı ile ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması olduğunu düşündüklerini göstermiştir. İkinci TGÇM nedeni olarak ise %60 oranı ile Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenini gösterdikleri ve üçüncü TGÇM nedeni olarak da %41,8 oranı ile Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenini gösterdikleri ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında Türkiye genelindeki işverenler de TGÇM nedenlerini sıralarken ilk sırada %71,2 oranı ile Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedenini belirtmiştir. İkinci sırada %59,5 oranı ile Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenini ve üçüncü sırada %43,6 oranı ile Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenini göstermiştir.

Grafik 13: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Kaynak: İl İPA

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

İPA çalışmasının kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri sorulmuştur. Bu kapsamda işverenlerin 2015 yılı ortasını öngörerek istihdam artış veya azalışlarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek, ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu seçeneklerin dışında işverenin fikrim yok, bu konuyu daha düşünmedik cevap seçenekleri de mevcuttur.

Tablo 56: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişim Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	58	3.485	1,70%
İmalat	988	13.909	7,10%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	69	0,00%
İnşaat	82	3.518	2,30%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	371	4.898	7,60%
Ulaştırma ve depolama	67	1.946	3,50%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	88	779	11,30%
Bilgi ve iletişim	0	27	0,00%
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	117	1,70%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	26	0,00%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-8	357	-2,30%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	218	3.721	5,90%
Eğitim	6	1.354	0,50%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	9	986	0,90%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	-28	56	-50,00%
Diğer hizmet faaliyetleri	7	236	2,80%
Genel Toplam	**1.861**	**35.485**	**5,20%**

Kaynak: İl İPA

2014 Kütahya İPA sonuçlarına göre genel toplamda net istihdam değişim oranı %5,2 olarak öngörülmektedir. İstihdamın en fazla artacağı öngörülen sektör konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörüdür. Daha sonra toptan ve perakende ticaret ve imalat sektörleri gelmektedir. İstihdamın en fazla azalacağı öngörülen sektör kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörüdür. Sonra mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü gelmektedir. İstihdamın değişmeyeceği öngörülen sektörler ise elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, bilgi ve iletişim ile gayrimenkul faaliyetleri sektörüdür.

Tablo 57: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişim Oranı
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	3.506	2.188	4,40%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	4.621	3.506	3,80%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	287	4.621	4,30%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	2.383	287	-0,40%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	5.371	2.383	0,10%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	2.463	5.371	10,00%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	14.126	2.463	1,00%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	539	14.126	6,10%
YÖNETİCİLER	35.485	539	0,60%
Genel Toplam	**1.861**	**35.485**	**5,20%**

Kaynak: İl İPA

2014 İPA sonuçlarına göre net istihdam değişiminin en yüksek olduğu meslek grubu bir önceki talep araştırmasında da olduğu gibi sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubudur. Bu meslek grubu genel NİDO'nun 4,8 puan üzerinde seyretmektedir. Bu mesleği %6,1'lik oranla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar mesleğinde çalışanlar takip etmektedir. Net istihdam değişiminin en düşük olduğu meslek grubu ise -%0,4'lük oranla nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır.

Tablo 58: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net İstihdam Artışı Olan Meslekler	Net İstihdam Azalışı Olan Meslekler
KABLO AĞI BANTLAMA ELEMANI	BANT KONTROL MERKEZİ OPERATÖRÜ (KÖMÜR MADENİ)
MADENCİ (GENEL)	KALIPÇI-PRES
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	İNŞAAT MÜHENDİSİ
SERAMİK İMAL İŞÇİSİ	FUTBOLCU
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	SIVACI
GARSON (SERVİS ELEMANI)	FAYANS, SERAMİK VE KARO DÖŞEMECİSİ
SEVKİYAT GÖREVLİSİ	MATEMATİK ÖĞRETMENİ-ORTAÖĞRETİM
PROSES İŞÇİSİ	İNŞAAT SÜRVEYANI
SICAK METAL ŞEKİLLENDİRME İŞÇİSİ	TÜRKÇE ÖĞRETMENİ

Kaynak: İl İPA

30 Haziran 2015 tarihinde en fazla istihdam artışı beklenen meslekler incelendiğinde ilk 10 meslek sırasıyla; kablo ağı bantlama elemanı, madenci(genel), beden işçisi(inşaat), seramik imal işçisi, kaynakçı(oksijen ve elektrik), şoför-yük taşıma, garson, sevkiyat görevlisi, proses işçisi ve sıcak metal şekillendirme işçisi mesleğidir. 30 Haziran 2015 tarihinde en fazla istihdam azalışı beklenen meslekler incelendiğinde ilk 10 meslek sırasıyla; bant kontrol merkezi operatörü(kömür madeni), kalıpçı-pres, inşaat mühendisi, futbolcu, beden işçisi(inşaat), sıvacı, fayans, seramik ve karo döşemecisi, matematik öğretmeni-ortaöğretim, inşaat sürveyanı ve Türkçe öğretmeni mesleğidir. Beden işçisi (inşaat) mesleğinde işverenler hem artış hem de azalış olacağını öngörmüşlerdir.

Tablo 59: 2014 ve 2015 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam Artışı ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması

NET İSTİHDAM ARTIŞI		NET İSTİHDAM AZALIŞI	
2014	2015	2014	2015
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	KABLO AĞI BANTLAMA ELEMANI	İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMENİ	BANT KONTROL MERKEZİ OPERATÖRÜ (KÖMÜR MADENİ)
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	MADENCİ (GENEL)	SERAMİK DEKORATÖRÜ	KALIPÇI-PRES
MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	YAPI YALITIMCISI	İNŞAAT MÜHENDİSİ
İMAL İŞÇİSİ	SERAMİK İMAL İŞÇİSİ	KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	FUTBOLCU
İNŞAAT USTASI	KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	KİMYA ÖĞRETMENİ-ORTAÖĞRETİM	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENİ-ORTAÖĞRETİM	SIVACI
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)	İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (MAKİNEYLE)	FAYANS, SERAMİK VE KARO DÖŞEMECİSİ
SUCUK PAKETLEME MAKİNESİ OPERATÖRÜ	SEVKİYAT GÖREVLİSİ	BEKÇİ	MATEMATİK ÖĞRETMENİ-ORTAÖĞRETİM
SATIŞ TEMSİLCİSİ/PLASİYER	PROSES İŞÇİSİ	İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ	İNŞAAT SÜRVEYANI
GARSON (SERVİS ELEMANI)	SICAK METAL ŞEKİLLENDİRME İŞÇİSİ	BİYOLOJİ ÖĞRETMENİ-ORTAÖĞRETİM	TÜRKÇE ÖĞRETMENİ

Kaynak: İl İPA

30 Haziran 2014 ve 30 Haziran 2015 tarihlerinde en fazla istihdam artışı beklenen meslekler incelendiğinde beden işçisi(inşaat) ve garson mesleklerinin her iki tarihte de ilk 10 meslek arasında olduğu görülmektedir.

30 Haziran 2014 ve 30 Haziran 2015 tarihlerinde en fazla istihdam azalışı beklenen meslekler incelendiğinde ilk 10 meslek arasında ortak bir mesleğin olduğu görülmemektedir. En fazla istihdam azalışı beklenen meslekler bant kontrol merkezi operatörü, kalıpçı-pres, inşaat mühendisi ve futbolcu meslekleridir.

Tablo 60: Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları ve Sektörler İçerisindeki Net İstihdam Değişim Payı

	MEVSİMLİK PERSONEL ÇALIŞTIRAN İŞYERLERİNİN		TOPLAM İŞYERLERİNİN	
SEKTÖRLER	NİDO	SEKTÖRLER İTİBARİYLE NET DEĞİŞİM PAYI	NİDO	SEKTÖRLER İTİBARİYLE NET DEĞİŞİM PAYI
Madencilik ve taş ocakçılığı	1,00%	36,10%	1,70%	3,10%
İmalat	3,90%	69,80%	7,10%	53,10%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
İnşaat	-6,90%	-91,70%	2,30%	4,40%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	29,80%	61,50%	7,60%	20,00%
Ulaştırma ve depolama	3,00%	2,00%	3,50%	3,60%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,00%	0,00%	11,30%	4,70%
Bilgi ve iletişim	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,00%	0,00%	1,70%	0,10%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,00%	0,00%	-2,30%	-0,40%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,10%	2,20%	5,90%	11,70%
Eğitim	13,90%	20,00%	0,50%	0,30%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,00%	0,00%	0,90%	0,50%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,00%	0,00%	-50,00%	-1,50%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,00%	0,00%	2,80%	0,40%
Genel Toplam	**1,10%**	**100,00%**	**5,20%**	**100,00%**

Kaynak: İl İPA

Sektörler itibariyle net istihdam değişim oranlarına baktığımızda genel NİDO %5,2'dir. NİDO en fazla olan sektör kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörüdür. Daha sonra sırasıyla; konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, toptan ve perakende ticaret, imalat, idari ve destek hizmet faaliyetleri gelmektedir. En düşük NİDO elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, bilgi ve iletişim ile gayrimenkul faaliyetleri sektörleridir.

Mevsimlik personel çalıştıran işyerlerinin net istihdam değişim oranı %1,1 olup genel net istihdam değişim oranından 4,1 puan düşüktür. Mevsimlik personel çalıştıran işyerlerinin net istihdam değişim oranında toptan ve perakende ticaret sektörü ilk sıradadır. Eğitim, inşaat, imalat, madencilik ve taş ocakçılığı toptan ve perakende ticaret sektörünü takip etmektedir.

SONUÇ

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

Türkiye İş Kurumu, 2014 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 12 Mayıs – 27 Haziran 20124 tarihleri arasında Türkiye genelinde 110.509 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 2" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 30 Haziran 2015 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Kütahya'nın İPA çalışması sonrasında elde edilen verilerini bir de işgücü talebi penceresinden inceleyecek olursa; 2014 yılında işyerlerinden %25,4'ü Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe, %24,4 'ü de imalat sektöründe çalışmaktadır. Çalışanların yaklaşık yarıya yakını bu iki sektörde istihdam edilmektedir.

İşyerlerinin %59,6'sı 10 ile 49 arasında işçi, %30,3'ü 1 ile 9 arasında işçi, %8,4'ü 50 ile 249 arasında işçi ve %1,8'i de 250 ve üzeri işçi çalıştırmaktadır. Başka bir deyişle yaklaşık her 10 firmadan 6'sı 10 ile 49 arası işçi çalıştıran, her 10 çalışandan 3'ü de 1 ile 9 arası işçi çalıştıran firmalardır.

İşyerlerin büyüklüklerine göre istihdamdaki paylarına bakılacak olursa çalışanların %40,2'si 250 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinde, %32,2'si 10 ile 49 arasında işçi çalıştıran işyerlerinde, %4,3'ü ise 1 ile 9 arasında işçi çalıştıran işyerlerinde çalışmaktadır. Burada dikkat edilecek olan husus firmaların %59,6'sı 10 ile 49 arasında işçi çalıştıran, %1,8'i 250 ve üzeri işçi çalıştıran işyerleri olmasına karşın istihdam ettikleri çalışanların oranlarına baktığımızda ise çalışanların %40,2'si 250 ve üzeri işçi çalıştıran firmalarda, %32,2'si 10 ile 49 arasında işçi çalıştıran firmalarda çalıştıkları şeklinde çarpıcı bir sonuç elde etmiş oluyoruz. Bir diğer deyişle firma sayısının çokluğu, istihdamdaki toplam çalışan payıyla ters orantılı olarak ortaya çıkmıştır diyebiliriz.

Kütahya'da işyerlerindeki ortalama çalışan sayısı 36'dır. Ortalama çalışan sayılarının sektörel dağılımına bakacak olursak ilk sırayı 120 ortalama çalışanla idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü alırken 116 ortalama çalışanla madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ikinci sırada yer almaktadır.

Mevcut işyerlerinin kuruluş tarihlerine bakacak olursak, %24,6'sında 5-9 yaş aralığındaki işyerlerinin, %23,2'sinde 0-4 yaş aralığındaki işyerlerinin ağırlıkta olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle Kütahya'daki her iki işyerinden yaklaşık biri 0-9 yaş aralığındaki firmalardan oluşmaktadır.

Kütahya genelinde İPTA kapsamına giren 1106 işyerinden 982 işyeri 12 Mayıs-27 Haziran 2014 tarihleri arasında ziyaret edilerek işyeri bilgi formu uygulanabilmiştir. Bu çalışma ile elde edilen bilgiler Kütahya ili için derlenmiştir. Kütahya'da 982 işyerinde toplam 35.485 çalışanı incelediğimizde %39,2'sinin açık ara imalat sektöründe çalıştığını görürüz. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri mesleğinde de kadınların erkeklere sayıca üstünlüğü dikkat çekmektedir.

Kütahya ilinde çalışanların %80,3'ünü erkekler, %19,7'sini kadınlar oluşturmaktadır. Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımında En fazla çalışılan meslek grubu tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubudur. Veriler ışığında her beş çalışandan ikisinin tesis ve makine operatörleri ve montajcılar mesleğinde çalıştığını söyleyebiliriz. En az çalışılan meslek grubu nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri meslek grubudur.

Mesleklere göre çalışanlara bakacak olursak, en fazla çalışılan meslekler seramik imal işçisi, porselen ve seramik eşyası imal işçisi ile madenci(genel) meslekleridir. Cinsiyete göre çalışanlara bakarsak kadınlarda en fazla çalışılan mesleklerde paketleme işçisi (cam), kablo ağı bantlama elemanı ve dikiş makinesi operatörü-kumaş yer almaktadır, erkeklerde ise seramik imal işçisi, madenci(genel) ve şoför-yük taşıma ilk sıralardadır.

Bazı veriler ışığında Türkiye ortalaması ile Kütahya'ya bir göz atalım; İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar Türkiye'de %36 iken Kütahya'da %46,7'dir, İŞKUR'dan eleman talebi eden işyerlerinin ortalaması Türkiye'de %32,3 iken bu oran Kütahya'da %42,7'dir. Kütahya'daki işverenlerin %11,5'i kısmi çalışma yapmaktayken, Türkiye'deki işverenlerin %9,3'ü kısmi çalışma yapmaktadır. Kütahya'daki işverenlerin %1,2'i kreş imkanına sahipken, Türkiye'dekilerin %1'i kreş imkanına sahiptir. Kütahya'daki işverenlerin %35,8'i servis imkanına sahipken, Türkiye'deki işverenlerin %36,4'ü servis imkanına sahiptir. 2014 yılında Kütahya'daki işverenlrein %1,2'si eğitim düzerlerken, Türkiye'deki işverenlerin %1'i işgörenlerine eğitim düzenlemiştir. Kütahya'daki işverenlerin %60'i teşvik alıp İŞKUR'dan yararlanırken, Türkiye'deki işverenlerin %64'ü teşvik alıp İŞKUR'dan yararlanmaktadır.

Teşvik alan firmaları çalışan sayıları penceresinden değerlendirirsek, 250 ve üzerinde çalışanı olan firmalardan %100'ünün teşvik aldığı , 50-249 çalışanı olan firmalardan %65,7'sinin teşvik aldığı, 10-49 çalışanı olan firmalardan %55,2'sini teşvik aldığı, 1-9 çalışanı olan firmalardan %26,4'ünün teşvik aldığını görmekteyiz. Bu veriler ışığında Türkiye'de teşviklerden yararlanan firmaların ortalamasının % 48,2 olduğunu söyleyebiliriz.

İŞKUR'dan yararlanan işyerlerini çalışan sayılarına göre inceleyelim. Kütahya'daki 1-9 işçi çalıştıran işyerlerinin % 26'sı İŞKUR'dan yararlanan işyerleri iken Türkiye'de bu oran % 20'dir. 10-49 işçi çalıştıran işyerlerinin Kütahya'da % 51'i İŞKUR'dan yararlanan işyerleri iken Türkiye'de bu oran %36'dır. Kütahya'da 50-249 işçi çalıştıran işyerlerini %79'u İŞKUR'dan yararlanan işyerleri iken Türkiye'de bu oran 2 puan aşağıda %77 şeklindedir. Kütahya'daki 250 ve üstü işçi çalıştıran işyerlerinin %92,8'i İŞKUR'dan yararlanan işyerleri iken Türkiye'de bu oran %88'dir.

İŞKUR'dan yararlanan işyerlerinin sayılarını incelediğimizde ise büyük oranda; 158 firma ile imalat sektörünün, 122 firma ile toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörünün başı çektiği söylenebilir.

2014 yılında araştırma kapsamında ulaşılan işyerlerinden Kütahya'da yabancı ortağı olan 13 firma ve bu firmaların 1.355 çalışanı olduğu belirlenmiştir. Çalışan sayılarına göre yabancı ortağı olan firmalara bir göz atalım. Yabancı ortak oranında %6 ile 250 ve üzerinde çalışanı olan firmalar birinci sırayı alırken % 5,1 ile 50-249 çalışanı olan firmalar ikinci sırayı almaktadır.

2014 yılında araştırma kapsamında ulaşılan işyerlerini incelediğimizde Kütahya'da ihracat yapan işyerlerinden 65 işyeri ile imalat sektörünün ve 21 işyeri ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörünün başı çektiği görülmüştür. Çalışan sayılarına göre ihracat yapan firmaları incelediğimizde; 250 ve üzeri çalışanları olan firmaların %30,7'sinin, 50-249 arasında çalışanı olan firmaların %18'inin, 10-49 arasında çalışanı olan firmaların %11'inin, 1-9 çalışanı olan firmaların da %4,3'ünün ihracat yaptığı karşımıza çıkmaktadır. Farklı bir söylemle yaklaşık olarak her 3 ihracattan 1'ini 250 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinin yaptığını söyleyebiliriz.

2014 yılında araştırma kapsamında ulaşılan işyerlerini incelediğimizde Kütahya'da kısmi zamanlı çalışma yapan işyerlerinden 26 işyeri ile imalat sektörü ilk sıradadır. 21 işyeri ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü ikinci sırada yer alırken, bu sektörleri 15 işyeri ile inşaat sektörü ve 12 işyeri ile de eğitim sektörü takip etmektedir. Kısmi zamanlı çalışanı olan işyerlerinin oranı 250 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinde %18, 50-249 arasında çalışanı olan işyerlerinde %22, 10-49 arasında çalışanı olan işyerlerinde %11 ve 1-9 arası çalışanı olan işyerlerinde %9'dur. Diğer bir deyişle yaklaşık olarak kısmi zamanlı çalışan her 5 kişiden 1'i 49-250 işçi çalıştıran işyerlerinde çalışmaktadır.

2014 yılında araştırma kapsamında ulaşılan işyerlerini incelediğimizde Kütahya'da mevsimlik işçi çalıştıran işyerlerinden 53 işyeri ile inşaat sektörünün ilk sırada, 15 işyeri ile imalat sektörünün ikinci sırada, 9 işyeri ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörünün ise üçüncü sırada yer aldığını söyleyebiliriz. Mevsimlik işçi verilerini çalışan sayıları bakımından incelediğimizde en fazla mevsimlik işçi çalıştırma oranının %18,3 ile 250 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinde olduğu görülmüştür. İkinci sırada %13 ile 1-9 arası işçi çalıştıran işyerleri, üçüncü sırada yaklaşık %12'lik oranla 50-249 arasında işçi çalıştıran işyerleri iken son sırada %8,4'lük oranıyla 10-49 arası işçi çalıştıran işyerleri olduğu görülmektedir. İPA referans dönemi içerisinde (15 Mayıs-27 Haziran) ziyaret edilen işyerlerinin eleman ihtiyacı duyduğu meslekler, mevcut işgücü talebi hakkında değerlendirme yapılmasına imkân sunan önemli bir göstergedir. Araştırma kapsamındaki 982 işyerinin 228 tanesinde 1.296 açık iş olduğu görülmektedir.

2014 yılında İPA çalışması kapsamında ulaşılan işyerlerinden edinilen veriler ışığında; açık iş veren işyeri sayıları ile açık iş veren işyerleri oranı farklılık arz etmektedir. Örneğin en fazla açık iş veren işyerlerine sahip olan sektör 77 işyeri ile imalat sektörüdür. Fakat bu sektördeki işyerlerinin toplamı 239 olduğundan açık iş verme oranı yaklaşık %33'tür. Buna mukabil Bilgi ve iletişim sektörünün toplamda 2 işyerinden 1 işyerinin açık iş vermesi ile açık iş verme oranı %50'dir. Sadece oran değil de toplam işyerleri içerisindeki etkinliklerini dikkate aldığımızda açık iş veren işyerlerinden ilk sırayı 77 işyeriyle imalat sektörü, ikinci sırayı 62 işyeriyle toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü ve 26 işyeriyle inşaat sektörü üçüncü sırayı almıştır.

2014 İPA kapsamında Kütahya'da ulaşılan işyerlerinin talep ettiği toplam açık iş sayısı 1.296'dır. İşyerlerinin toplam açık iş içerisindeki sayılarına baktığımızda ilk üç sırayı sırasıyla 586 açık iş ile imalat sektörü, 248 açık iş ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü ve 160 açık iş ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü almaktadır. Açık iş veren sektörlerin toplam açık iş sayıları içerisindeki oranları sırasıyla %45,2 ile imalat sektörü, %19,2 ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü, %12,3 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüdür. İşyerlerinin toplam açık iş sayısı içerisindeki verilerini işyerlerinin büyüklüklerine göre incelediğimizde yaklaşık %8'lik oranıyla 1-9 arası kişi istihdam eden firmalar ilk sırayı almaktadır. İkinci sırada ise %6 oranıyla 10-49 arası işçi istihdam eden firmalar olarak öne çıkmıştır.

Açık iş veren işyerlerini yaşlarına göre incelediğimizde ilk sırayı 355 açık iş ile 0-4 yıl önce kurulan işyerleri, ikinci sırayı 350 açık iş ile 5-9 yıl önce kurulan işyerleri ve üçüncü sırayı 269 açık iş ile 25 yıl ve daha önce kurulmuş işyerleri almaktadır.

İşyerlerinin açık iş sayılarını meslek gruplarına göre incelediğimizde 490 açık iş verme ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu ile 388 açık iş verme ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu önde gelen iki meslek grubudur. Kütahya'da bu iki meslek grubunda açık iş verme oranları Kütahya ortalamasının altında kalmıştır. Bunun nedeni bu iki meslek grubunun sayıca çok fazla çalışana sahip olmasıdır.

İşyerlerinin açık iş sayılarını meslekler penceresinden irdelersek 156 farklı meslekte 1.296 kişilik açık iş olduğu tespit edilmiştir. En fazla açık iş 138 kişi ve % 10,6'lık oranıyla dikiş makinesi operatörü-kumaş mesleğinde bulunmaktadır. Dikiş makinesi operatörü-kumaş mesleğinden sonra en fazla açık iş verilen meslekler sırasıyla şunlardır: 98 açık iş ile Seramik imal işçisi, 62 açık iş ile kaynakçı(oksijen ve elektrik), 57 açık iş ile konfeksiyon işçisi ve makine bakımcı meslekleridir.

Açık iş sayılarında 289 kadın işgücü, 732 erkek işgücü talep edilmiştir. Talep edilen kadın açık iş sayılarının %40,48'i dikiş makinesi operatörlüğünde, %25,26'sı seramik imal işçiliğinde ve %10,73'ü de kablo ağı bantlama elemanı mesleğindedir. Talep edilen erkek açık iş sayılarının %7.79'u kaynakçı

(oksijen ve elektrik), %6,69'u makine bakımcı, %6,28'i proses işçisi ve %3,83'ü beden işçisi (taşıma, yükleme-boşaltma) mesleğindedir.

Mesleklere göre adaylardan talep edilen becerilerden öne çıkan veriler, Dikiş makinesi operatörü-kumaş mesleğindeki açık işlerin bulunduğunu belirten işyerlerinin %75,7'sinde yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe, %34,1'i fiziki ve bedensel yeterlilik; Seramik imal işçisi mesleğindeki açık işlerin %100'ünde fiziki ve bedensel yeterlilik, %95,8'i iş ahlakına sahip olma, %90,4'ü fazla mesaiye kalabilme, %80,9'u iletişim ve ifade yeteneği olarak göze çarpmaktadır.

Açık iş arama kanallarını mesleklere göre incelersek, dikiş makinesi operatörü-kumaş mesleğindeki açık işlerin %85'i İŞKUR, %96'sı akraba-eş dost ve %10'u internet-sosyal medya aracılığıyla çalışan arama kanallarına, seramik imal işçisi mesleğindeki açık işlerin %98'i İŞKUR, %5'i internet-sosyal medya ve %4'ü akraba-eş dost aracılığıyla çalışan arama kanallarına, kaynakçı (oksijen elektik) mesleğindeki açık işlerin %38'i İŞKUR, %22'si internet-sosyal medya ve %6'sı akraba-eş dost aracılığıyla çalışan arama kanallarına, konfeksiyon mesleğindeki açık işlerin %36'sı İŞKUR, %20'si akraba-eş dost ve %10'u gazete ilan aracılığıyla çalışan arama kanallarına başvurdukları görülmüştür.

İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre açık iş olduğunu ifade eden işyerlerinin %36'sı istihdam etmeyi düşündükleri kişiler için herhangi bir eğitim düzeyinin önemli olmadığını "Farketmez" seçeneğini işaretleyerek ifade etmişlerdir. İşgücü Piyasası Araştırmasına katılan işyerlerinin en fazla tercih ettiği bir diğer seçenek %29,6 ile lise altı eğitim düzeyidir. Meslek lisesi mezunlarının genel lise mezunlarına göre tercih edilme oranı daha yüksektir. İşverenlerin %4,9'u çıraklık eğitim mezunu, %1,4'ü meslek yüksekokulu mezunu ve %3,5'i de lisans mezunu eleman talep etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre açık iş olduğunu ifade eden işyerlerinin %22,3'ü kadın işgücünü, %56,5'i erkek işgücünü istihdam etmeyi düşündüklerini belirtmiştir. Kadın işgücünü istihdam etmeyi düşünen işverenlerin mezuniyet taleplerinde %26,4 ile meslek lisesi mezuniyeti öne çıkarken işverenlerin %19,5'i de eğitim düzeyinin önemli olmadığını ifade etmişlerdir. Erkek işgücünü istihdam etmeyi düşünen işverenlerin mezuniyet taleplerinde %39,7 ile lise altı eğitim öne çıkarken işverenlerin %35,7'si de eğitim düzeyinin önemli olmadığı ifade etmişlerdir. Açık iş olduğunu ifade eden işyerlerinden alınan verilere baktığımızda 1.296 açık iş sayısının olduğu belirlenmiştir. Açık iş sayılarının %27,8'ini ihracat yapan firmalar, %4,4'ünü yabancı ortaklığı olan firmalar talep etmiştir.

Açık iş arama kanallarına baktığımızda, açık iş veren işyerlerinin %64'ü İŞKUR kanalıyla, %48,1'i akraba-eş dost vasıtasıyla, %11,1'i internet-sosyal medya aracılığıyla, %5,5'i gazete-ilan v.b ile, %0,9'u da özel istihdam büroları ile elemanlarını bulmaya çalıştığı tespit edilmiştir. İmalat, toptan ve perakende ticaret, idari ve destek hizmet faaliyetleri, konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetleri, ulaştırma ve depolama, inşaat sektörlerinde en çok tercih edilen iş arama kanalı İŞKUR'dur. 2013 yılına baktığımızda açık iş olan işyerlerinin %58'i İŞKUR aracılığıyla açık iş taleplerini karşılamaktayken 2014 yılında İŞKUR aracılığıyla talep karşılama %64'e yükselmiştir ve ilk sırada yer almıştır.

Açık iş bulunan mesleklerde istenen becerilerin genel toplamının yüzde oranlarına bakıldığında açık işi olduğunu belirten işyerlerinin %65,4'ü fiziki ve bedensel yeterlilik, %62,3'ü iş ahlakına sahip olma, %46,6'sı yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe ve %39,8'i fazla mesaiye kalabilme becerilerini talep ettikleri görülmüştür. Buna ek olarak açık işlerde toplamda en az tercih edilen beceri ise %2,5 ile yabancı dil becerisidir.

İşverenlerin talep ettikleri açık işlerdeki eğitim durumlarının becerilere göre dağılımını incelediğimizde çıraklık eğitimi, meslek lisesi ve lisansüstü mezunu adaylardan istedikleri en fazla beceri yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe iken meslek yüksekokulu ve lisans mezunu olmasını istedikleri adaylarda en fazla tercih edilen beceri iş ahlakına sahip olmadır. Lise altı ve genel lise eğitim mezuniyetinde ise en fazla fiziki ve bedensel yeterlilik becerisi istenmektedir.

İŞKUR'dan açık iş talep eden işyerlerine büyüklüklerine göre baktığımızda, %87,4 oranı ile 250 ve üzeri çalışanı olan işyerleri birinci sırada yer alırken, yaklaşık %68 oranı ile 10-49 arası çalışanı olan işyerleri ikinci sırada ve yaklaşık %66'lık oranı ile de 50-249 arası işçi çalıştıran işyerleri olduğunu görmekteyiz.

Açık iş talep eden işyerini teşvikten yararlanan işyerleri penceresinden incelersek %72,8'i İŞKUR'u, %59,2'si akraba-eş dostu, %6,3'ü gazete-ilan vb, %4,7'si internet-sosyal medyayı ve %0,9'u da özel istihdam bürolarını kullanmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan firmaların %76,3'ü eleman arama kanalı olarak İŞKUR'u kullanmaktadır. Bu firmaların %37,3'ü akraba-eş dostu, %13,3'ü internet-sosyal medyayı ve %3,1'i de gazete-ilanı alternatif eleman arama kanalı olarak kullanmaktadır.

2014 İPA sonuçlarına göre Kütahya ilinde bulunan işyerlerinin %23,2'si açık iş talebinde bulunmuştur. Toplam açık iş sayısının %56'sı 10-49 arası kişi istihdam eden işyerleri tarafından, %19'u da 250 ve üzeri kişi istihdam eden işyerleri tarafından talep edilmiştir. Kütahya genelinde açık iş oranı %3,5'dir. Diğer bir deyişle Kütahya'daki her 100 iş pozisyonundan 96,5'i doludur ve 3,5'i de doldurulmaya hazırdır. Verileri açık iş verme oranı olarak incelediğimizde, ilk sırayı %7,9'luk oranı ile 1-9 arası kişi istihdam eden işyerlerinin alması dikkat çekmektedir.

Açık iş veren işyerlerini işyeri büyüklüklerine göre 5-9 yaş arası firmaların %25,9'u, 15-19 yaş arası firmaların %23,8'i, 20-24 yaş arası firmaların %23,5'i, 0-4 yaş arası firmaların %23,2'si, 10-14 yaş arası firmalar ile 25 yaş ve üstü firmaların %20,4'ü açık iş talebinde bulunmuştur. Kütahya ilindeki açık iş oranı %3,5'dir. 5-9 yaş arası firmalar %4,6'lık açık iş oranı ile ilk sırayı almaktadır. 0-4 yaş arası firmalar %3,8'lik oranı ile ikinci sırayı alırken 25 ve üzeri yaşlardaki firmalar ise %3,4 ile son sırayı almaktadır.

Kütahya'daki açık iş talebinde bulunan işyerlerinin %1,8'ini kreş imkânına sahip işyerleri oluşturur. Kreş imkânına sahip işyerlerinden alınan açık iş sayısının %24,2'si kadın işgücünü, %30'u erkek işgücünü talep etmektedir.

Kütahya 2014 İPA sonuçlarına göre alınan açık iş sayısının %2,3'ünü kreş ve servis imkânına sahip işyerlerinden alınan açık iş sayısı oluşturur. Bu da toplam alınan 1.296 açık iş sayısın 30'udur.

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine 2014 yılı başından işyeri bilgi formu doldurulduğu döneme kadar hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektiği meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir.

Kütahya'da 2014 İPA çalışmasında elde edilen Temininde Güçlük Çekilen Meslekler (TGÇM) verileri incelendiğinde %44,1'lik oranı ile 810 çalışan talebi olan imalat sektörü ilk sırada, %17,8'lik oranı ile 327 çalışan talebi olan toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü ikinci, % 10,0'luk oranı ile 184 çalışan talebi olan inşaat sektörü üçüncü sırada yer almaktadır. Türkiye'de ise imalat sektörü 111.361 çalışan talebi ile % 39,4 orana, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü 48.979 çalışan talebi ile 17,3 orana, inşaat sektörü ise 34.347 çalışan talebi ile %12,1orana sahiptir.

TGÇM meslek gruplarına göre incelendiğinde Kütahya'da TGÇM eleman talebi %43,1 oranı ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar grubunda en fazla olup ikinci sırada %25,3'lük oran ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bunu izlemektedir. TGÇM açık iş sayılarının oranları sonucu en fazla TGÇM açık iş sayısının %37,8 oranı ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları grubunda olduğu ortaya çıkmaktadır. İkinci sırada %29,9 oranı ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları Profesyonel Meslek Mensupları grubu yer almaktadır.

Teminde güçlük çekilen meslekleri (TGÇM) bildiren işveren sayısı yaklaşık 123 TGÇM ile imalat sektörü ilk sırada, yaklaşık 99 TGÇM ile toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ikinci sırada ve yaklaşık 51 TGÇM ile inşaat sektörü üçüncü sırayı almaktadır. Sektörlere göre teminde güçlük çekilen meslek(TGÇM) bildiren işveren sayısının toplam işveren sayısına oranı ile hesaplanan TGÇM'İ bildiren işyerlerinin oranlarına bakarsak; %100 oranla Bilgi ve iletişim sektörü ilk sırada, % 57 oranla Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü ikinci, %51,5 oranla imalat sektörü üçüncü %51,2 oranla eğitim sektörü dördüncü ve % 47,7 oranla İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri beşinci sırada yer almaktadır.

TGÇM verilerini meslek gruplarına göre incelediğimizde sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunun %43,1 oran ve 792 çalışan talebi ile ilk sırayı, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunun %25,3 oran ve 465 çalışan talebi ile ikinci sırayı, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek grubunun %11,2 oran ve 206 çalışan talebi ile üçüncü sırayı aldığı görülmüştür.

2013-2014 yıllarının Mesleklere göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler (TGÇM) dağılımına bakıldığında, 2013 yılında TGÇM sıralaması %8,8'lik oran ile dikiş makinesi operatörü-kumaş birinci sırada, 3,8'lik oran ile mobilya montaj işçisi ikinci sırada; %3,7'lik oran ile garson(servis elemanı) üçüncü sırada yer almaktadır. %2,8'lik oran ile şoför-yük taşıma dördüncü sırada yer alırken çini işlemecisi, fırıncı ustası-unlu mamuller ve kalite kontrolörü-kumaş meslekleri %2,4 oranını alarak beşinci sırayı paylaşmışlardır.

2014 verileri TGÇM dağılımına göre ise ilk sırada %11,4 oranı ile tuğla ve kiremit kalıpçısı(elle), ikinci sırada %9,4 oranı ile dikiş makinesi operatörü-kumaş, üçüncü sırada %4,3 oranı ile kaynakçı(oksijen ve elektrik), dördüncü sırada %3,4 oranı ile pazarlama, beşinci sırada ise %3,2 oranı ile makine bakımcı meslekleri yer almaktadır.

TGÇM işverenlerin meslek gruplarına dağılımı incelendiğinde, büro hizmetlerinde çalışan elemanlar grubuna dâhil işverenlerin %35,3'ü, hizmet ve satış elemanları grubundaki işverenlerin %30,9'u, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar grubundaki işverenlerin ise %28,6'sı TGÇM işverenlerdir. Bunun yanında Kütahya'daki işverenlerin %22,2'si temininde güçlük çekilen mesleklerde eleman talebi olan işverenlerdir.

TGÇM bildiren işyerleri incelendiğinde işverenlerin meslek gruplarına dağılımında büro hizmetlerinde çalışan elemanlar grubuna dahil işverenlerin %35,3'ü, hizmet ve satış elemanları grubundaki işverenlerin %30,9'u, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar grubundaki işverenlerin ise %28,6'sı TGÇM bildiren işverenler olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında Kütahya'daki işverenlerin %22,2'si temininde güçlük çekilen mesleklerde eleman talebi olan işverenleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

İşveren büyüklüklerine göre sektörlerde TGÇM bildiren işverenler incelendiğinde 1-49 çalışanı olan işyerlerinde; imalat sektörü 112 işyeriyle, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü 94 işyeriyle, inşaat sektörü 49 işyeriyle ilk üç sırayı almışlardır. 50-249 çalışanı olan işyerlerinde ise; imalat sektörü 9 işyeriyle ilk sırayı alırken, Madencilik ve taş ocakçılığı ve Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü 4'er işyeri ile ikinci sırayı paylaşmışlardır. İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü de 3 işyeri ile üçüncü sırada yer almıştır. 250 ve üzeri çalışanları olan işyerlerinde de; 2 işyeri ile imalat sektörü, 1'er işyerleri ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü, Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri yer almaktadır.

TGÇM nedenlerinin meslek içindeki dağılım verilerini incelediğimizde en yüksek oranlara dikkat çekecek olursak, Tuğla ve kiremit kalıpçısı (elle) mesleğinde %100 oranla bu meslekte işe başvuru yapılmaması ilk sırada karşımıza çıkmaktadır. Dikiş makinesi operatörü-kumaş mesleğinde %87 oranla, kaynakçı (oksijen ve elektrik) mesleğinde % 91 oranla, pazarlamacı mesleğinde % 86 oranla, makine bakımcı mesleğinde %96 oranla, şoför-yük taşıma mesleğinde %87 oranla, proses işçisi mesleğinde %50 oranla, iş makineleri operatörü mesleğinde %100 oranla, fırıncı ustası-unlu mamuller mesleğinde % 82 oranla, sıhhi tesisatçı/ısıtma ve sıhhi tesisatçı mesleğinde %100 oranla, bahçıvan mesleğinde %100 oranla, madenci (genel) mesleğinde % 94 oranla, ağaç biçme makinesi operatörü (hızarcı-keresteci) mesleğinde %100 oranla, hamurkar mesleğinde %78 oranla, plastik doğramacı /pvc doğrama-imalat ve montajcısı mesleğinde %100 oranla, inşaat elemanları kalıpçısı (elle) mesleğinde %86 oranla gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ilk sırada yer aldığını görmekteyiz. Garson (servis elemanı) mesleğinde % 70 oranla, konfeksiyon işçisi mesleğinde %78 oranla, elektrikçi (genel) mesleğinde %97 oranla, mobilya montaj işçisi mesleğinde %91 oranla yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ilk neden olarak karşımıza çıkmaktadır.

Genel olarak Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin (TGÇM)'in, Temininde Güçlük Çekilme Nedenlerine (TGÇN) bakacak olursak; işverenler en yüksek neden olarak %69 oranı ile gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması seçeneğini göstermişlerdir. Bu nedeni müteakip %60 oranı ile yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve %42 oranı ile bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenleri izlemektedir. Geriye kalan çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi, önerilen ücretin az bulunması, vardiyalı çalışma olması, işyerine ulaşım zorluğu ve çalışma sürelerinin uzunluğu nedenlerinin temininde güçlük çekilme nedeni olarak çok az etkiye sahip olduğu ortaya çıkmaktadır.

Türkiye ve Kütahya'nın TGÇM ve nedenleri ortalamalarını karşılaştırırsak; Kütahya'da işverenler TGÇM nedeni olarak %68,9 oranı ile ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasını görürlerken, Türkiye genelindeki işverenler TGÇM nedenlerini sıralarken ilk sırada %71,2 oranı ile gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasını görmüşlerdir. Kütahya'da işverenler ikinci TGÇM nedeni olarak %60,0 oranı ile yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasını gördüklerini belirtirken, Türkiye'de ise ikinci sırada %59,5 oranı ile Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni karşımıza çıkmaktadır.

Kütahya'da üçüncü TGÇM nedeni olarak %41,8 oranı ile bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedeni karşımıza çıkarken, Türkiye'de de üçüncü sırada %43,6 oranı ile bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedeni karşımıza çıkmaktadır.

İPA çalışması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlerin 2015 yılı ortasını öngörerek istihdam artış veya azalışlarına ilişkin tahminleri alınmıştır. Mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek, ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu seçeneklerin dışında işverenin fikirleri olmadığını, bu konu üzerinde henüz plan yapmadıklarını belirtme seçeneği de mevcuttur.

2014 Kütahya İPA sonuçlarına göre genel toplamda net istihdam değişim oranı %5,2'dir. İstihdamın en fazla artacağı öngörülen sektör konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörüdür. Daha sonra toptan ve perakende ticaret ve imalat sektörleri gelmektedir. İstihdamın en fazla azalacağı öngörülen sektör kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörüdür. Sonra mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü gelmektedir. İstihdamın değişmeyeceği öngörülen sektörler ise elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, bilgi ve iletişim ile gayrimenkul faaliyetleri sektörüdür.

Meslekler gruplarına göre net istihdam değişim oranlarına bakılacak olursa 2014 İPA sonuçlarına göre %10'luk oranla net istihdam değişiminin en yüksek olduğu meslek grubu bir önceki talep araştırmasında da olduğu gibi sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubudur. Bu mesleği %6,1'lik oranla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar mesleğinde çalışanlar takip etmektedir. Net istihdam değişiminin en düşük olduğu meslek grubu ise %0,1'lik profesyonel meslek mensupları çalışanlarıdır.

30 Haziran 2015 tarihinde en fazla istihdam artışı beklenen meslekler incelendiğinde ilk 10'da yer alan meslekler sırasıyla; kablo ağı bantlama elemanı, madenci(genel), beden işçisi(inşaat), seramik imal işçisi, kaynakçı(oksijen ve elektrik), şoför-yük taşıma, garson, sevkiyat görevlisi, proses işçisi ve sıcak metal şekillendirme işçisi meslekleridir. 30 Haziran 2015 tarihinde en fazla istihdam azalışı beklenen meslekler incelendiğinde ilk 10 meslek de sırasıyla; bant kontrol merkezi operatörü(kömür madeni), kalıpçı-pres, inşaat mühendisi, futbolcu, beden işçisi(inşaat), sıvacı, fayans, seramik ve karo döşemecisi, matematik öğretmeni-ortaöğretim, inşaat sürveyanı ve Türkçe öğretmeni meslekleridir. Bu verilerde dikkatimizi beden işçisi (inşaat) mesleği çekmektedir. Bu meslekte işverenler hem artış hem de azalış olacağını öngörmüşlerdir. Bu da bize bu meslekte sirkülasyonun fazla olduğunu göstermektedir.

2013 ve 2014 yılında yapılan İşgücü Piyasası Analiz raporlarını incelediğimizde 2013 yılında yapılan analizde istihdam artışı yaşanacağı öngörülen ilk 10 meslek sırasıyla; dikiş makinesi operatörü-kumaş, beden işçisi (genel), mobilya döşeme işçisi, imal işçisi, inşaat ustası, beden işçisi (inşaat), temizlik görevlisi, sucuk paketleme makinesi operatörü, satış temsilcisi/plasiyer, garson (servis elemanı) meslekleri iken 2014 yılında yapılan analizde istihdam artışı öngörülen ilk 10 meslek sırasıyla; kablo ağı bantlama elemanı, madenci (genel), beden işçisi (inşaat), seramik imal işçisi, kaynakçı (oksijen ve elektrik), şoför-yük taşıma, garson (servis elemanı), sevkiyat görevlisi, proses işçisi, sıcak metal şekillendirme işçisi meslekleri olarak kaşımıza çıkmaktadır.

30 Haziran 2014 ve 30 Haziran 2015 tarihlerinde en fazla istihdam artışı beklenen meslekler incelendiğinde beden işçisi(inşaat) ve garson mesleklerinin her iki tarihte de ilk 10 meslek içerisinde olduğu dikkati çekmektedir. 2014 yılında istihdam azalışı yaşanacağı öngörülen ilk 10 meslek sırasıyla; ilköğretim matematik öğretmeni, seramik dekoratörü, yapı yalıtımcısı, komi (garson yardımcısı), kimya öğretmeni-ortaöğretim, Türk dili ve edebiyatı öğretmeni-ortaöğretim, inşaat elemanları kalıpçısı (makineyle), bekçi, İngilizce öğretmeni, biyoloji öğretmeni-ortaöğretim meslekleri iken 2015 yılında istihdam azalışı öngörülen ilk 10 meslek sırasıyla; bant kontrol merkezi operatörü (kömür madeni), kalıpçı-pres, inşaat mühendisi, Türkçe öğretmeni, sıvacı, fayans, seramik ve karo döşemecisi, matematik öğretmeni-ortaöğretim, inşaat sürveyanı, beden işçisi (inşaat). 30 Haziran 2014 ve 30 Haziran 2015 tarihlerinde en fazla istihdam azalışı beklenen meslekler incelendiğinde ilk 10 meslek içerisinde birden çok ortak mesleğin olduğu görülmektedir. En fazla istihdam azalışı beklenen bant kontrol merkezi operatörü, kalıpçı-pres, inşaat mühendisi meslekleridir.

En düşük NİDO da hiç değişim öngörülmeyen gayrimenkul faaliyetleri, bilgi ve iletişim, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörleridir. Mevsimlik personel çalıştıran işyerlerinin net istihdam değişim oranı %1,1 olup genel net istihdam değişim oranından 4,1 puan düşüktür. Mevsimlik personel çalıştıran işyerlerinin net istihdam değişim oranında %29,8 oranıyla toptan ve perakende ticaret sektörü ilk sıradadır. Bu sektörü sırasıyla %13,9 oranıyla eğitim, %6,9 oranıyla inşaat, %3,9 oranıyla imalat, %1 oranıyla madencilik ve taş ocakçılığı meslekleri takip etmektedir.

2014 İPA kapsamında yapılan ziyaretlerin verileri ışığında geleceğe dönük öneri ve değerlendirmeler, TGÇM incelendiğinde %11,4 oranı ile tuğla ve kiremit kalıpçısı(elle) mesleği ilk sırada gelmektedir. İPA çalışması kapsamında elde edilen verilerde bu mesleğin TGÇM arasında çıkmasının tek nedenin meslekte yeterince başvuru yapılamaması olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu veriler işverenlerden elde edilen verilerdir. Fakat bu mesleğin ortamının iyileştirilmesi, ücretlerin yeniden değerlendirilmesi ve bu meslekte çalışacakların işyerlerine olan aidiyet duygularını artıracak sosyal imkanlarının geliştirilmesi bu mesleğe olan eğilimi artıracaktır. İkinci sırada %9,4 oranı ile dikiş makinesi operatörü mesleği, üçüncü sırada %4,3 oranı ile kaynakçı(oksijen ve elektrik), dördüncü sırada ise %3,4 oranı ile pazarlama, beşinci sırada ise %3,2 oranı ile makine bakımcı meslekleri yer almaktadır. Bu dört mesleğin TGÇM olmalarının nedenlerinin ilk sırasında gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. İŞKUR ayağında bu nedeni Meslek Edindirme Kursları ile adaylara vasıf kazandırarak ve tecrübe eksikliğinden kaynaklanan TGÇM olma oranını da İş Başı Eğitimi Programı ile aşarak adayları iş dünyasına hazırlamak öngörülmektedir.

KAYNAKÇA

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

İPA 2014 Verileri

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR	TÜRKİYE İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI (TİPTA)
2014	İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur**.
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden örnek işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No				
İşyerinin Yasal Unvanı				
İşyerinin Tabela Unvanı				
1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.				
	Evet	**Hayır**	**Fikrim Yok**	
2) İşyeri olarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığınızı belirtiniz.				
3) Daha önce İŞKUR'dan eleman talebinizin olup olmadığını belirtiniz.				
4) İşyerinizin devletin verdiği istihdam teşviğinden yararlanıp yararlanmadığını belirtiniz.				
5) İşyerinizde üretilen ürünlerin ihraç edilip edilmediğini belirtiniz.				
6) İşyerinizin yabancı ortaklığı olup olmadığını belirtiniz.				
7) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.				
8) İşyerinizde çalışanlara kreş imkanının sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.				
9) Çalışanlarınıza işe gelmede servis hizmetinin sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.				
10) İşyerinizde mevsimlik istihdam edilen personelin olup olmadığını belirtiniz.				
11) 2014 yılında çalışanlarınıza işleriyle ilgili herhangi bir eğitim düzenlenip düzenlenmediğini belirtiniz.				

ADRES BİLGİLERİ

İL:	**İLÇE:**	**MAHALLE :**	
CADDE/SOKAK:			
DIŞ KAPI NO :			
İÇ KAPI NO :			
TELEFON/FAKS/E-POSTA	...../...../	..... @.....	

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı		**Unvanı**	
Tarih		**Telefonu**	
E-posta		**İmza/Kaşe**	

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	**KONTROLÖR**	**VERİ GİRİŞ PERSONELİ**
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

Bölüm I - MEVCUT İSTİHDAM

S 12: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan **Sayısı**	Erkek Çalışan **Sayısı**	Toplam Çalışan **Sayısı**
TOPLAM			

S13. İşyerinizde çalışan sayısının son bir yıl içerisinde, 10 ve üzerine çıkıp çıkmadığını belirtiniz.
(Bu soruya sadece "12. Soruda toplam çalışan sayısı 9 veya daha az kişi olarak belirtilen işyerleri" cevap verecektir.)

Evet ☐

Hayır ☐

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

Bölüm II -AÇIK İŞLER

S14: Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

S 14.1: Eleman aramıyoruz. ☐ ⇒ **Soru 15'e geçiniz.**

01	02	03	04													05					06		
Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş **Sayısı**	Talep Edilen **Asgari** Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek lisesi 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisans üstü 8. Farketmez	**Beceri İhtiyacı ve Kişisel Özellikler (*)** 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fazla mesaiye kalabilme 3. Fiziki ve bedensel yeterlilik 4. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 5. İletişim ve ifade yeteneği 6. İş ahlakına sahip olma 7. Proje tabanlı çalışma 8. Satış ve pazarlama becerisi 9. Seyahat edebilme esnekliği 10.Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 11.Takım çalışması 12.Yabancı dil 13.Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe													**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz (*)** 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları					**Açık işiniz için aşağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz?** 1. Kadın 2. Erkek 3. Farketmez		
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**1**	**2**	**3**
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					

(*) (04), (05) ve (06) sütunlarında birden fazla seçenek (X) şeklinde işaretlenebilir.

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

01	02	03
S.15: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**15.1'e geçiniz**
	Hayır	**16.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**16.soruya geçiniz**

S 15.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **ARTIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***artış***

S.16: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**16.1'e geçiniz**
	Hayır	**17.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**17.soruya geçiniz**

S 16.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **AZALIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***azalış***

SONRAKİ SAYFAYA

BÖLÜM IV. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S17: 2014 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S 17.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.**

01	02	03	04							
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman **sayısı**	**Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı?** **1-EVET** **2- HAYIR** **3-KISMEN**	**Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)** **1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması** **2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması** **3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması** **4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi** **5. Önerilen ücretin az bulunması** **6. Vardiyalı çalışma olması** **7. İşyerine ulaşım zorluğu** **8. Çalışma Sürelerinin Uzunluğu**							
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								

*** Birden fazla güçlük çekilme nedeni işaretlenebilir.**

Türkiye İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

V.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Önerileriniz?
(Bu kısım Ziyaretçi veya Yanıt veren İşveren tarafından doldurulabilir.

İşverenin görüşleri:

Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı	Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı
ADANA	4.255	KARABÜK	458
ADIYAMAN	800	KARAMAN	477
AFYONKARAHİSAR	1.375	KARS	279
AĞRI	461	KASTAMONU	701
AKSARAY	785	KAYSERİ	3.307
AMASYA	627	KIRIKKALE	405
ARDAHAN	95	KIRKLARELİ	658
ARTVİN	343	KIRŞEHİR	377
AYDIN	1.962	KİLİS	172
BALIKESİR	2.252	KONYA	4.466
BARTIN	421	KÜTAHYA	1.106
BATMAN	1.039	MALATYA	1.431
BAYBURT	99	MANİSA	2.331
BİLECİK	431	MARDİN	1.333
BİNGÖL	541	MERSİN	3.638
BİTLİS	433	MUĞLA	2.537
BOLU	629	MUŞ	426
BURDUR	507	NEVŞEHİR	780
ÇANAKKALE	988	NİĞDE	535
ÇANKIRI	252	ORDU	1.313
ÇORUM	1.043	OSMANİYE	897
DENİZLİ	2.961	Rize	808
DİYARBAKIR	2.502	SAKARYA	1.984
DÜZCE	1.028	SAMSUN	2.246
EDİRNE	715	SİİRT	369
ELAZIĞ	1.310	SİNOP	370
ERZİNCAN	393	SİVAS	1.129
ERZURUM	1.199	ŞANLIURFA	2.365
ESKİŞEHİR	2.068	ŞIRNAK	613
GAZİANTEP	3.435	TEKİRDAĞ	2.447
GİRESUN	842	TOKAT	918
GÜMÜŞHANE	192	TRABZON	2.283
HAKKARİ	201	TUNCELİ	152
HATAY	2.208	UŞAK	889
IĞDIR	238	VAN	1.194
ISPARTA	675	YALOVA	581
KAHRAMANMARAŞ	1.805	YOZGAT	613
		ZONGULDAK	1.014
Genel Toplam		88.712	

Örnekleme Yapılan İller	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
ANKARA	6.911
KOCAELİ	4.201
BURSA	4.973
İZMİR	6.276
İSTANBUL	8.493
ANTALYA	4.289
Toplam	40.353

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastahane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İKO = (İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = (Toplam istihdam)/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde

çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = (Kayıtdışı istihdam)/(Toplam istihdam) x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = İşsiz/(İşgücü arzı (istihdam+işiz)) x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = (Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus-(İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = ((0-14 yaş nüfus + 65 yaş nüfus))/(15-64 yaş nüfus) x 100

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPTA SONUÇLARI-2014/1.DÖNEM							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
KÜTAHYA	**982**	**35.485**	**1.296**	**1.839**	**1.861**	**3,5%**	**5,2%**
Madencilik ve taş ocakçılığı	30	3.485	26	55	**58**	**0,8%**	**1,7%**
İmalat	239	13.909	586	810	**988**	**4,0%**	**7,1%**
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	69	0	0	**0**	**0,0%**	**0,0%**
İnşaat	172	3.518	106	184	**82**	**2,9%**	**2,3%**
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	250	4.898	248	327	**371**	**4,8%**	**7,6%**
Ulaştırma ve depolama	64	1.946	68	63	**67**	**3,4%**	**3,5%**
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	54	779	56	106	**88**	**6,7%**	**11,3%**
Bilgi ve iletişim	2	27	1	11	**0**	**3,6%**	**0,0%**
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	117	0	0	**2**	**0,0%**	**1,7%**
Gayrimenkul faaliyetleri	3	26	2	0	**0**	**7,1%**	**0,0%**
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	38	357	4	32	**-8**	**1,1%**	**-2,3%**
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	31	3.721	160	165	**218**	**4,1%**	**5,9%**
Eğitim	43	1.354	22	43	**6**	**1,6%**	**0,5%**
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	19	986	7	26	**9**	**0,7%**	**0,9%**
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	56	0	0	**-28**	**0,0%**	**-50,0%**
Diğer hizmet faaliyetleri	30	236	10	17	**7**	**4,1%**	**2,8%**